

Το θρυλικό

Γέφυρι της Άρτας

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

Η εφημερίδα που ένωσε

Γέφυρα
Τζαρή

το Ξεροβούνι με τα Τζουμέρκα

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»

Ερατοσθένους 6 – Κ. Ηλιούπολη – Τ.Κ. 163 41 – ΤΗΛ. 210.99.21.292 – FAX.210.99.61.787 • E-Mail: antoniouxr@tee.gr
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΧΡΟΝΟΣ 44ος - Αρ. φύλλου 213 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2021 • Τιμή Φύλλου: 1.25 €

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»
ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ 6, ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 210.99.21.292 - EMAIL : antoniouxr@tee.gr

ΠΡΟΣ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΥΠ'ΟΨΗ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΧΡΙΜΑΝΗ

**ΘΕΜΑ: ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ
ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΕΤΡΑΚΩΜΟΥ - ΦΡΑΞΟΥ -
ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 3.430.000,00€**

Στον δρόμο για τα Λαγκάδια, στην Καραβίδα

Για πολλές δεκαετίες η γέφυρα είναι χωρίς προστατευτικά στηθαία ασφαλείας και τα διερχόμενα αυτοκίνητα κινδυνεύουν άμεσα να βρεθούν στο ρέμα. **Σημ.:** Οι κώνοι που βλέπετε δεν τοποθετήθηκαν από καμμία δημόσια αρχή παρά από κατοίκους, αφού πρώτα προσέκρουσαν και κινδύνευσαν στο μικρό τοίχιο της γέφυρας.

Κύριε Περιφερειάρχη καλημέρα,

Με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Ηπείρου, δημοπρατήθηκε και ήδη εκτελείται το έργο: «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΤΕΤΡΑΚΩΜΟΥ – ΦΡΑΞΟΥ – ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ», Προϋπολογισμού 3.430.000,00 €.

Μάλλον με δική σας πρωτοβουλία, λόγω της επικινδυνότητας, στο μεγάλο αυτό έργο εντάχθηκαν και δύο συμπληρωματικά έργα, το πρώτο εκ των οποίων αφορούσε τον Οικισμό Λαγκάδια Κεντρικού του Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων, στο οποίο είχαμε και δυστύχημα με έναν θάνατο και έναν με μόνιμη αναπηρία.

Από πληροφορίες που έχουμε, η ανάδοχος Εταιρεία «ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΤΕΒΕ» δεν προτίθεται να το κατασκευάσει με αιτιολογικό της δυσκολίας του κυρίως έργου που ήδη κατασκευάζει και εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων.

Ζητάμε την άμεση παρέμβασή σας για την κατασκευή του πρώτου συμπληρωματικού έργου, που αφορά τον οικισμό Λαγκάδια του Δ.Δ. Κεντρικού, του Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων, που είναι και το λίαν επικίνδυνο όπως σας προαναφέραμε.

Φρονούμε, πριν είναι πολύ αργά και θρηνήσουμε και άλλα θύματα, να γίνουν οι εργασίες αποκατάστασης βατότητας στο ανωτέρω τμήμα, κατ' απόλυτη προτεραιότητα, χρησιμοποιώντας τα ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΑ του έργου ή να γίνει ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ λόγω του κατεπείγοντος!!!

Εάν η ανωτέρω εταιρεία που υπέγραψε τη σύμβαση στην οποία περιλαμβάνονταν και το εν λόγω συμπληρωματικό έργο αδυνατεί να το κατασκευάσει, λόγω μετακίνησης μηχανημάτων, προσωπικού κλπ, ας το αναθέσει υπεργολαβικά σε κάποιον ντόπιο υπεργολάβο.

Γέφυρα Κομζιά-Πάνου

Χωρίς προστατευτικά στηθαία ασφαλείας και 20 εκατοστά λασπόχωμα για πολλές δεκαετίες!

ΣΣ.: Μέχρι αυτή τη στιγμή **δεν** πήραμε καμία επίσημη απάντηση παρότι επικοινωνήσαμε τηλεφωνικά με τον κο Ψαθά (Αντιπεριφέρεια) και με την Περιφέρεια Ηπείρου. Περιμένουμε μια υπεύθυνη απάντηση, διότι απαντήσεις του είδους ΕΝΤΑΞΑΜΕ-ΞΕΝΤΑΞΑΜΕ ΣΤΕΡΟΥΝΤΑΙ ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑΣ. Ας φτιάξουν τουλάχιστον σε πρώτη φάση τις δύο καταπτώσεις και τα στηθαία ασφαλείας στις 2 γέφυρες και βλέπουμε....

Διαβάζουμε σε ανάρτηση του Περιφερειάρχη Αλέξανδρου Καχριμάνη στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης:

«Το θέμα των δασικών χαρτών έχει ταλαιπωρήσει τα μέγιστα όλη την πατρίδα. Ειδικά στην Ήπειρο που ανήκει στις νέες περιοχές που απελευθερώθηκαν μετά το 1913, δεν έγινε τίποτα σοβαρό -εκτός της πράξης του 1929 από τον Αλέξανδρο Μυλωνά, που δημιούργησε τα διοικητικά Εφετεία παρά το Υπουργείο Γεωργίας (πατέρα του Γεωργίου Μυλωνά). Τώρα το μαχαίρι έφτασε στο κόκαλο. Ή τώρα ή ποτέ. Πρέπει να αλλάξουν πολλά και η συγκυρία ότι όλοι κατάλαβαν ότι όλα αυτά που ξεκίνησαν δήθεν για την προστασία δασών ήταν φούμαρα και τίποτα παραπάνω από κρατικοδίαιτους εντός και εκτός του υπουργείου Περιβάλλοντος. Καλείται ο νυν πρωθυπουργός να λύσει τον Γόρδιο Δεσμό, όπως έκανε και σε πολλά θέματα της γραφειοκρα-

Δασικοί χάρτες

τίας με την ψηφιακή μεταρρύθμιση. Ίσως η τελευταία ευκαιρία. Αναμένουμε κύριε πρωθυπουργέ. Δέστε την αλήθεια και όχι το πέπλο της ψεύτικης εικόνας που διαμορφώνεται. Προστατέψτε τα δάση και τις περιουσίες του κόσμου.»

Μια εικόνα, χίλιες λέξεις...

Θετική πρωτοβουλία το κλάδεμα για τη σωτηρία των πλατάνων στην πλατεία Φτέρης, αλλά πρέπει να υπάρξει άμεσα μέριμνα για το πότισμά τους.

Το αρδευτικό συγκρότημα στο ποτάμι υπάρχει, ο υδραύλακας υπάρχει, καθάρισμα θέλει...

Μην ξεχνάμε ότι δαπανήθηκαν 800.000€ από την πολιτεία για την άρδευση των οικισμών Βαθύκαμπου-Φτέρης... και ξεραίνονται ακόμα και τα δέντρα στις πλατείες.

Άμεση ανταπόκριση αλλά λανθασμένη σύνδεση του δικτύου στο ρέμα Καμπρή-Τατσή για τη βλάβη του δικτύου της Αλεξάνδρα Καμπρή. Η διέλευση του αγωγού κάτω από την τοξωτή γέφυρα (κόκκινη σωλήνα) -πέραν της άσχημης οπτικής εικόνας- θα σπάσει από τον πάγο και θα παρασυρθεί από τον χείμαρρο. Τα σίδερα βγήκαν στον αέρα, το τοίχιο της γέφυρας ξεθεμελιώθηκε και χρήζει άμεσης αυτοψίας από μηχανικό της περιφέρειας για την επισκευή του πριν είναι πολύ αργά. Τα στηθαία είναι ελλειπή. Η τρύπα στην ανατολική πλευρά της γέφυρας μεγαλώνει επικίνδυνα.

ΑΡΤΑ: ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΑΦΝΩΤΗ

Ερώτηση στη Βουλή κατέθεσε ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης της «Ελληνικής Λύσης» Κωνσταντίνος Χήτας σχετικά με το θέμα «Κατολίσθηση στην Δαφνωτή Άρτας με τον Αραχθο να υποσκάπτει το Ξεροβούνι»...

Αναλυτικά το κείμενο της Ερώτησης:

«Κύριοι, κύριοι Υπουργοί, Σύμφωνα με ανησυχίες πολλών κατοίκων των οικισμών Δαφνωτής και Προφήτη Ηλία, της Π.Ε. Άρτας και σύμφωνα με τοπικά δημοσιεύματα της 1ης Φεβρουαρίου 2021, τμήμα του βουνού Ξεροβούνι κατολίσθαινει στο Αραχθο ποταμό. Η κατολίσθηση ξεκίνησε με τις έντονες βροχοπτώσεις των προηγούμενων ημερών και όσο η κακοκαιρία συνεχίζεται, οι κάτοικοι ανησυχούν για την τύχη των οικισμών της Δαφνωτής και του Προφήτη Ηλία, οι οποίοι κινδυνεύουν με αφανισμό. Συνέπεια της άνω κατολίσθησης, επιπρόσθετα, είναι η αλλαγή στον ρου του Αράχθου. Συμπληρωματικά, γίνεται αναφορά στο ότι ο μοναδικός δρόμος προς τα Τζουμέρκα, μετά την

Ροδαυγή, βυθίζεται σταδιακά από υπόγεια ύδατα, που κατατρώνε εσωτερικά τα σαθρά εδάφη στους πρόποδες του Ξεροβουνίου. Με δεδομένα όλα τα παραπάνω, ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

Προτίθεσθε, μετά την εκτόνωση του ως άνω φαινομένου κατολίσθησης στην Δαφνωτή Άρτας, να προβείτε σε ενέργειες, που θα διευθετήσουν την κοίτη του Αράχθου σε συγκεκριμένες περιοχές, διαμορφώνοντας κατάλληλα την ροή του εν λόγω ποταμού, έτσι ώστε να μην υπονομεύονται οι πρόποδες του Ξεροβουνίου από διάβρωση;»

Ο ερωτών Βουλευτής
ΧΗΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Πηγή: Τα νέα της Μικροσπηλιάς 24

«Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ

Ερατοσθένους 6, Κ. Ηλιούπολη 163 41
E-Mail: antoniouxr@tee.gr
Τηλ.: 210 9921292 - Fax: 2109961787

ΧΡΟΝΟΣ 44ος - Αρ. φύλλου 213
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2021
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
Χρήστος Ι. Αντωνίου
Τηλ.: 210 9921292
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ-ΥΛΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ Κ.Α.Π.
Ερατοσθένους 6, Κ. Ηλιούπολη 163 41
Email : antoniouxr@tee.gr
FAX : 210. 99.61.787
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
Πρόεδρος: Χρήστος Ι. Αντωνίου
Τηλ.: 210 9921292
Αντιπρόεδρος: Βασίλης Αναστασόπουλος
Τηλ.: 697.47.65.865
Γεν. Γραμματέας: Γεώργιος Κ. Γιώτης
τηλ.: 693.24.26.893
Ταμίας: Βίκυ Αράπη-Καραγιάννη
τηλ.: 697.20.90.800
Ειδικός Γραμματέας: Νικόλαος Γ. Γεωργιάδης
τηλ.: 697.28.42.102
Δημόσιες Σχέσεις:
Μαρία Αράπη, τηλ.: 690.85.59.975
Τασούλα Ρακοπούλου, τηλ.: 697.22.82.573
Σελιδοποίηση-Εκτύπωση:
RED-T-POINT, τηλ.: 210-8656505
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
ΕΤΕ: GR73 0110 0860 0000 0866 0335 632
ALPHA: GR9001403610361002101066111
EUROBANK: GR95 0260 0190 0005 3010 1291505
ΠΕΙΡΑΙΩΣ: GR23 0172 1930 0051 9305 3897 607

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ
ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ/ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	2685 360217
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥ	
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ-ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ	2685 360213
ΥΔΡΕΥΣΗ-ΟΔΟΠΟΪΑ	2685 360212
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	2685 360214
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	2685 360225
ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟ	2685 360217

ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙ	
ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ	26850 22221-3
ΕΛΤΑ&ΤΑΧ.ΤΑΜ/ΡΙΟ	26850 22216
ΟΤΕ	26850 22212
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ	26850 22288
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ	26850 22584, 22224, 22243
ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ	26850 22615
ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΟ & ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΕΙΟ	26850 22644, 6972 194054 26810 27348
ΚΤΕΛ ΑΡΤΑΣ	210-5133139
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΑΣ	26810 28030
RAFTING-VIA NATURA (ΓΕΦΥΡΑ ΠΛΑΚΑΣ)	26850 31200 6972 223574 6979 419773
ΙΕΡΕΑΣ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΝΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ	6946153141

ΚΑΦΕΝΕΙΑ & ΤΑΒΕΡΝΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ	
• ΒΑΘΥΚΑΜΠΟΣ	
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ	6972 240257
• ΚΡΥΟΝΕΡΙ	
ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	26850 71219
ΣΦΗΚΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	26850 71965
• ΝΑΖΑΙΟΙ	
ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	26850 71391
ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ Χ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	26850 71247
• ΦΤΕΡΗ	
ΜΠΑΛΑΟΥΡΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	6934 292710

ΤΑΧΙ	
• ΚΥΨΕΛΗ	
ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	26850 71328, 6972756998
• ΡΟΔΑΥΓΗ	
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ	26830 71385, 6944513727
ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΥ ΛΑΜΠΡΙΝΗ	6976756826
ΚΟΡΔΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	6974817606

ΙΠΠΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓ.ΜΑΡΙΝΑΣ	
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΜΠΑΜΠΑΣ	6946 241007

ΜΥΛΟΣ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ	
ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΒΟΛΑΣ	6979 519620

Τιμή Φύλλου: 1.25 €

Για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νέοι

Ιστορίες δίπλα στη φωτιά

Απόψε αποκρούουμε. Το 40ήμερο μέχρι τα Χριστούγεννα ήταν το πιο σκληρό για την οικογένειά μου. Την απόλυτη νηστεία, και να μην την προέβλεπε η θρησκεία, θα την είχαν επιβάλλει οι νομάδες κτηνοτρόφοι, οι μετακινούμενοι τσοπάνηδες, οι φερέοικοι πληθυσμοί.

Ανήμερα του Άη Φιλίππου τρώγαμε για τελευταία φορά κρέας. Αν περίσσευε, πράγμα σπανιότατον, λίγο πριν χαράξει σήκωνε η προγιαγιά μου τα παιδιά της να ξαναφάνε μην πάει χαμένο. Από το πρωί της 15ης ήταν κομμένο το κρέας.

Την άλλη ημέρα η στάνη ξεκινούσε από το λατρεμένο Ξηροβούνι για τα Χειμαδιά. Συνήθως έπιανε χιόνι στο βουνό ή είχε τόση βροχή με παγωμένο Βοριά κείνη την μέρα που μόνο η κάπα ή η τράγια σαλβάρα, ένα φαρδύ παντελόνι φτιαγμένο με μαλλί προβάτου και κατσικιού -συνήθως έλειπε και το εσώρουχο, σε προστάτευε κάπως. Μέχρι να φορτώσουν τα ζώα, να μαζέψουν το κοπάδι, να πιάσουν τη γάτα να την βάλουν στο σακούλι, να φορτώσουν μεσοσάμαρα τις 2-3 κότες, περνούσε η ώρα. Να ανεβούν και να κατέβουν πλαγιές, να περάσουν κατεβασμένα ρέματα και κακοτράχαλα μονοπάτια -και ο Αντριάς (Νοέμβρης) είχε λίγες ώρες μέρα- νύχτωνε κιόλας. Έμενε στη στράτα η στάνη...

Ξεφόρτωναν τα ζώα αποβραδís, ένας έπιανε να ανάψει φωτιά, μα ήταν όλα μούσκεμα. Όποιος είχε προβλέψει και είχε μαζί του κάνα «σπαρματσέτο», πανί με λίπος, μπορούσε να βάλει φωτιά σε καμιά τσιαπόρα (θαμνώδες πουνράρι). Τα παιδιά (αγόρια) έτρεχαν να γλιτώσουν το κοπάδι από τον λύκο. Και ήταν γκαστρωμένες οι προβατίνες, να πιάσουν μια να την αρμέξουν...

Θα ρωτήσει κανείς: «Γιατί αργούσαν τόσο να κατέβουν; Γιατί κάθονταν στο βουνό μέχρι να πέσει ο βαρύς χειμώνας;» Μα και στα χειμαδιά δεν ήταν καλύτερα τα πράγματα. Το κτήμα, κατ' ευφημισμόν, ήταν του Μπέη (ναι του Τούρκου-Αλβανού Μπέη, αυτού που ήλεγχε τις παρυφές του κάμπου της Άρτας έως το... 1960), μέχρι τον Οκτώβριο είχε κουνούπια και ελονοσία, στον κάμπο ήταν δύσκολες οι συνθήκες. Το χορτάρι αργούσε να βγει, την περσινή καλύβα την είχαν κάψει οι μπιστικοί

Πάνω:
Στον δρόμο
για τα
χειμαδιά...

Δεξιά:
Το σπίτι
μας στο
Ξηροβούνι!!!

του Τουρκαλβανού ή την είχαν φάει τα χοντρά ζώα των ντόπιων, στο Βουνό υπήρχε ελευθερία...

Οι πρώτες μέρες στα χειμαδιά, στο Γρίμποβο, το Χανόπουλο, τις Κομζιάδες (Αμμότοπο) και στα... πέριξ, ήταν δραματικές. Ενώ ο Πάππος έτρεχε στον κάμπο για ψαθί και βούρλα ή πήγαινε πίσω στη Μαυρή (Ζηρό) για λούρια (βέργες-λούρες 3-4 μέτρων που ξεπετιούνται στο λόγγο) για να στήσει την καλύβα, η Βάβω μου πήγαινε με τη βαρέλα στη Χοχλαστήρα για νερό (έχει όμως πολύ θείο), για να βράσει στην τέντζερη τα γεννήματα του Βουνού. Υπέροχα φασόλια, μικροσκοπικές φακές, αδύναμο καλαμπόκι, αργότερα πατάτες. Με αυτά έβγαζε η οικογένεια του Παππού μου το χειμώνα. Το βούτυρο απαγορευόταν, το τυρί είχε τελειώσει. Όταν τσαγκάδευαν τα πρόβατα (πουλούσαν τ' αρσενικά αρνιά, τα θηλυκά ήταν για έχως), θα

πάγαιναν το γάλα στον μπάτζιο (τυροκόμο) για να ξεχρεώσουν το κτήμα. Και όχι σπάνια, έφευγαν στο Βουνό το καλοκαίρι με χρέος... Στο Ξηροβούνι θα ξαναφτιαχναν τυρί...

Α! ήταν ο Πάππος που συμπλήρωνε τη... σοδειά. Με καλαμπόκι από τον κάμπο, ελιές από τη Γραμμενίτσα, αλάτι από τη Σαλαώρα. Άλλοτε εργαζόμενος, άλλοτε με λίγο τυρί ή μαλλί, συνήθως με υποσχέσεις και δεσμεύσεις για αποπληρωμή με τα λεφτά που θα έβγαζε από τα ξύλα που θα πήγαινε στους φουρνάρηδες της Άρτας. Έπιανε ο Λόγος του Πάππου μου. Όπως έπιαναν τα χέρια του όταν έσφιγγε την πέτρα, όταν σήκωνε την τσεκούρα, όταν άρπαζε το καρδάρι, συνήθως όταν χαίδευε... Πάντα όμως έβρισκε τρόπο να θρέψει την οικογένειά του. Τον Κώτσιο, τον Περικλή, τον Νίκο, τον Βασίλη. Και όχι μόνο, αλλά και την οικογένεια του άρρωστου αδερφού του, του Γιωργάκη.

Και δεν άφησε καμιά οικογένεια να πεινάσει. Όταν δεν απέδιδαν όλα τα άλλα, είχε τον τρόπο του να απαλλοτριώνει αγαθά, να κάνει αναδιανομή για τα επιβιώσουν όλοι...

Και ενόσω ο Παππούς Χρήστος γύριζε τον κόσμο και μοίραζε τέχνες και γνώσεις με καλαμπούρια και ιστορίες από τον Όμηρο και την εκστρατεία στη Μικρά Ασία, παίρνοντας σαν αντάλλαγμα την τροφή, η γιαγιά Αρετή έφτιαχνε την κλούρα, έραβε τα παιδιά, πήγαινε για νερό και ξύλα. Τις μάλλινες κάλτσες και τις φανέλες τις είχε πλέξει το καλοκαίρι στο Βουνό, τα σκουτιά τα είχε υφάνει νωρίς. Βλέπεις, ο Θεός δεν της έδωσε και ένα κορίτσι να την ξαποστάσει... Και ο Περικλής, άγουρο παλληκάρι, ωραίος σαν Θεός του Ολύμπου συνήθιζε να κρύβει στον ντορβά με την ξερή κουλούρα και το προσφάι του τσοπάνι, ένα μαχαίρι. Με αυτό μάζευε λάχανα (και όχι... χόρτα όπως λένε σήμερα, τα χόρτα τα έχουμε για τα ζώα), για να συνδράμει την έρμη μάνα του που δεν είχε ένα χέρι βοηθείας.

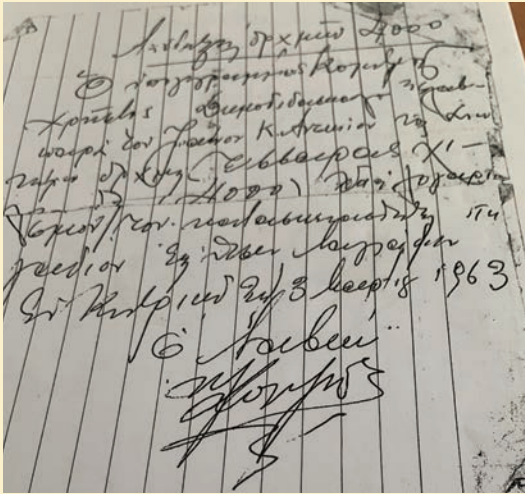
Αχ, πόσο αγαπούσε την μάνα του!

Αχ! Τι καημός όταν έχασε κείνο το μαχαίρακι...

Χ.Μ.

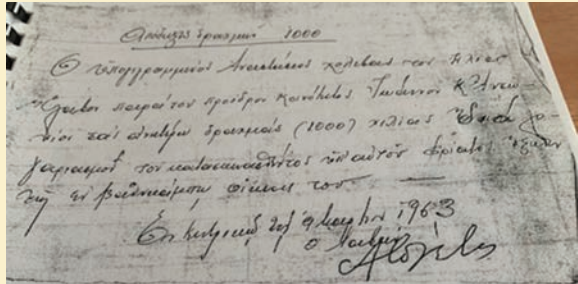
Επιδοτήσεις για βρύσες και πηγάδια εν έτει 1963

Από το προσωπικό αρχείο του αείμνηστου προέδρου της Κοινότητας Κεντρικού Γιάννη Κ. Αντωνίου

ρας χιλιάδας (4.000) διά λογαριασμόν του κατασκευασθέντος πηγαδίου εις θέσιν Λαγγάδια.

Εν Κεντρικῷ τη 3η Μαρτίου 1963
ο λαβών Χ. Κομζιάς

Απόδειξις δραχμών 1000

Ο υπογεγραμμένος Αναστάσιος Χολέβας του Ηλία, έλαβον παρά του προέδου Κοινότητος Κεντρικού Ιωάννου Κ. Αντωνίου τας ανωτέρω δραχμάς (1.000) χιλιάς δια λογαριασμόν του κατασκευασθέντος υπ' αυτού φρέατος έξωθεν της εν Βαθυκάμπω οικίας του.

Εν Κεντρικῷ τη 9η Μαρτίου 1963

ο λαβών
Α. Χολέβας

Έρευνα και εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών και άλλης διατάξεις

Αμμοχαλικοληψία κλπ

Αδρανή από ποτάμια - ρέματα - χωράφια - εφαρμογή Α.Ν. 1219/38 Βάση της με αριθμό 3849/2006 απόφασης του ΣτΕ «στα υδατορέματα επιτρέπεται η εκτέλεση ΜΟΝΟΝ των ΑΠΟΛΥΤΩΣ αναγκαίων τεχνικών έργων διευθέτησης της κοίτης και των πρανών τους», πολλώ δε μάλλον η αμμοληψία. Στην επικράτεια σήμερα, δεν έχουμε απλές αμμοληψίες της τάξεως των 3.000 ή 5.000 μ³ αλλά τερατουργήματα των 500.000 μ³, οι οποίες λόγω της κρατικής ανοχής και ανυπαρξίας θα αγγίξουν κάποια εκατομμύρια κυβικά. Επίσης είναι υποχρέωση του κράτους να διατηρεί τα πάσης φύσης υδατορέματα στην ΦΥΣΙΚΗ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ προς διασφάλιση της λειτουργίας τους ως οικοσυστημάτων (ΣΤΕ 2215/2002, 2656/1999, 4577/1998, 1801/1995). Το Ελληνικό Κράτος, με το Π.Δ. 51/2007 υιοθέτησε την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2000/60/ΕΚ για τα ύδατα, με την οποία προστατεύονται, μεταξύ άλλων, οι ποταμοί. Στην οδηγία αυτή ορίζεται ότι μέχρι τις 23.12.2015 θα πρέπει όλα τα ποτάμια της χώρας να είναι σε καλή κατάσταση. Σαφέστατα δεν αποτελούν καλή κατάσταση τα ποτάμια στα οποία διενεργούνται αμμοληψίες. Σίγουρα οι αμμοληψίες θα είναι τροχοπέδη στην προσπάθεια αυτή διότι, ακόμα και σήμερα αν παύσουν, η επελθούσα βλάβη θα επανορθωθεί μετά από 5 έως 10 χρόνια τουλάχιστον. Η αμμοληψία είναι ένας όρος και μια διαδικασία που πρακτικά ανήκει στον παρελθόν και αποτελεί πηγή διαφθοράς και δοσοληψίας. Βασίζεται σε έναν νόμο του 1938 (Ν 1219/1938) ο οποίος είναι ασαφής και παρωχημένος. Η αμμοληψία αφορά την εξόρυξη άμμου δηλαδή κοκκώδους υλικού διαστάσεως 0-5mm και όχι πάσης φύσεως αδρανή με παράφραση του όρου ως αμμοχαλικοληψία. Επίσης οι αμμοληψίες είναι παράνομες διότι: α. Με τον νόμο Ν 1428/84 αρ. 1 αδρανή υλικά είναι όλες οι φυσικές αποθέσεις δηλαδή σαφώς και τα υλικά που περιέχονται ως αποθέσεις στους χείμαρρους και στους ποταμούς. β. Η εκμετάλλευση αδρανών υλικών επιτρέπεται ΜΟΝΟ εντός λατομικών περιοχών (ΣΤΕ 1682/2000) και είναι σαφές ότι ποτάμια, χείμαρροι και χερσολίβαδα δεν είναι λατομικές περιοχές αλλά η φτηνότερη και ευκολότερη λύση, η οποία είναι πάντα υπέρ των εργολάβων και ποτέ υπέρ του δημοσίου συμφέροντος. γ. Από το 1984 έπρεπε να είχαμε εντός πέντε ετών λατομικές περιοχές όπου θα συγκεντρώνονταν όλες οι επιχειρήσεις παράγωγης αδρανών υλικών, με σκοπό την μικρότερη δυνατή βλάβη για το περιβάλλον. Οι Λατομικές ζώνες θα έπρεπε να είναι τα μόνα σημεία εκμετάλλευσης αδρανών υλικών. Παρ' όλα αυτά, ακόμα και σήμερα, 30 χρόνια μετά, λατομικές περιοχές έχουν καθοριστεί στο 50% της επικράτειας της χώρας με αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος των υλικών να προέρχεται από μη κατάλληλους ή παράνομους χώρους λαθροεξόρυξης ή συνέχεια στη σελίδα 7

Αραχθινή σάτιρα:

ΑΜΜΟ - Α Ρ Π Α Γ Ι Α

Συμπατριώτης χωριανός, διά το περιβάλλον
ανέβασε, ανάρτησε, στο Ίντερνετ τα χάλια
με τους αρμόδιους τα 'βαλε, που ίσως φτάνει... μάλλον
και με αυτούς π' αρπάζουμε, με χίλια δυο κουτάλια.
Δεν έπρεπε να κατεβεί, η ανάρτησή σου χάμω
τα χάλια μας... να φαίνονται, να μη χαθούν στην άμμο!

Χρόνια πολλά τα φορτηγά, τον Άραχθο ρημάζουν
το περιβάλλον πάντοτε, κανείς δεν το προσέχει
αμμο-χαλίκια συνεχώς, λαίμαργα τα αρπάζουν
όσο για τους αρμόδιους, μάλλον στο πέρα βρέχει.
Γήπεδο φτιάξαμε παλαιά, εκεί παίζαμε μπάλα
τώρα εκεί να περπατάς, χρειάζεσαι μια σκάλα!

Τα πλευρά του τ' αχρηστεύουν, καταστρέφουν το ποτάμι
παντού γούρνες και λοφίσκοι, άνω-κάτω όχι αστείο
όλοι αυτοί, αυτά που κάνουν, λες και είναι σε καλάμι
δεν τους νοιάζει για τον χώρο, αχρηστεύουν το τοπίο.
Κώστα Μπαρτζώκα, τότε 'σεις, Γιώργο Καλιμογιάννη
φτιάξατε γήπεδο εκεί, τώρα... ως εδώ και φτάνει.

Πάρκα παραποτάμια, γήπεδα στο Κομπότι
πόσα εκεί εφτιάξανε, φίλε συμπατριώτη
δεν λέμε πως η περιοχή είναι εκεί Αγία
ίσως εκεί δεν ξέρουμε, τη λέξη λαίμαργια
ούτε αυτό που ζούμε εδώ, την αμμο-α ρ π α γ ί α.
Ο Χώρος μας Δημόσιος, η άμμος, τα χαλίκια
όπως τα δάση γύρω μας, δεν είναι αυτά τσιφλίκια.

Η ανάρτησή σου ακούγεται, φωνάζει... από χάμω..
(...τα χάλια σας αδιάβαστα, θαμμένα μέσ' στην άμμο!...)
(Ανταίος)

ΣΣ.: Προφανώς ο αρθρογράφος της Αραχθινής Σάτιρας αναφέρεται στην ανάρτηση που έκανε συμπατριώτης μας σχετικά με την παράνομη αμμοληψία στον Άραχθο ποταμό και ο οποίος στη συνέχεια την κατέβασε. Ο ΑΡΑΧΘΟΣ είχε αναρτήσει το θέμα και στη συνέχεια το κατέβασε, αφού ο πατρώτης μας το ζήτησε τηλεφωνικώς, **επιτακτικά**. Σε ρώτησή μας γιατί το κατέβασε απάντησε ότι **ήταν λάθος!** Τα συμπεράσματα δικά σας...

Η φύση είναι η θεραπεύτριά μας

Η παραμονή σε φυσικά περιβάλλοντα για συγκεκριμένο χρόνο την εβδομάδα προάγει την υγεία, μειώνει τα επίπεδα του στρες και επιταχύνει τη θεραπεία των ανθρώπων, επισημαίνουν ολόένα και περισσότερες επιστημονικές έρευνες, με αποτέλεσμα η ανάγκη έκθεσης και διάδρασης των ανθρώπων με τη φύση να συμπεριλαμβάνεται πλέον στη χάραξη πολιτικής, στον λειτουργικό σχεδιασμό εταιρειών καθώς και όσων εμπλέκονται στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης. Μόνο σε χώρες του εξωτερικού βέβαια ακόμα.

Πόσοι από εμάς εν μέσω πανδημίας και αναγκαστικού κατ' οίκον περιορισμού δεν πεθυμήσαμε να βγούμε στη φύση; Από το να πάμε στο χωριό μας μέχρι να περπατήσουμε στο άλσος της γειτονιάς μας, να αγναντέψουμε για λίγο τη θάλασσα; Συνήθειες που ίσως δεν ανήκαν στην καθημερινότητά πολλών από εμάς. Είναι τυχαίο αυτό; Ή πιστεύετε ότι ήταν απόρροια της απομόνωσης;

Μήπως το ίδιο μας το σώμα μάς δείχνει την ανάγκη του και, ακόμα περισσότερο, τη θεραπεία του; Δεν χρειάζεται να είμαστε γνώστες επιστημονικών ερευνών για να επικυρώσουμε αυτό που νιώθουμε, την ανάγκη μας για διακοπές σε θάλασσα και βουνό, την ξεκούραση, την ηρεμία που νιώθουμε μετά ακόμα και από ένα απλό περίπατο ανάμεσα σε δέντρα ή δίπλα στη θάλασσα, το πως όλα τα προβλήματα που μας ταλανίζουν κι έχουν όψη ογκόλιθου ξαφνικά(;) αποκτούν μικρότερη βαρύτητα στο μυαλό μας μετά από μια ολιγόωρη παραμονή στη φύση.

Για όσους ακόμα αμφισβητούν τη θεραπευτική επίδραση του φυσικού κόσμου στην υγεία του ανθρώπου ή για όσους αντιμετωπίζουν τη φύση σαν ακόμα έναν χώρο στον οποίο «κυριαρχούν» και εκμεταλλεύονται για την απόκτηση πλούτου, μα κυρίως γι' αυτούς τους ανθρώπους που λόγω έντονου τρόπου ζωής στην πόλη έχουν χάσει την επαφή τους με τη φύση, τα αποτελέσματα ενός συνεχόμενου όγκου ερευνών που αποδεικνύουν ότι η παραμονή σε φυσικά περιβάλλοντα, είτε σε συνεχόμενο χρόνο είτε σε σπαστά διαστήματα συνολικού χρόνου έκθεσης 120 λεπτών, προάγουν συνολικά την υγεία δεν μπορούν να παραβλεφθούν.

Εκατόν είκοσι λεπτά την εβδομάδα παραμονής στη φύση δεν είναι ένας ανέφικτος στόχος. Πόσο μάλλον όταν αυτός ο χρόνος μπορεί να βιωθεί σε σπαστά διαστήματα μέσα στην εβδομάδα και δεν παίζει ρόλο αν θα είναι ένας περίπατος στο πάρκο της γειτονιάς ή εκδρομή σε κάποιο φυσικό περιβάλλον.

Σε έρευνα, της οποίας ηγήθηκε ο δρ Οικοψυχολογίας, Μάθιου Γουάιτ, του Πανεπιστημίου του Εξετερ και στην οποία συμμετείχαν είκοσι χιλιάδες άτομα, αποδείχτηκε ότι τα αποτελέσματα στην υγεία όσων κάλυψαν τον απαιτούμενο χρόνο παραμονής στη φύση ήταν εξαιρετικά, σε αντίθεση με όσους δεν συγκέντρωσαν αυτά τα απαραίτητα 120 λεπτά και οι οποίοι δεν έδρεψαν κανένα απολύτως όφελος.

Η θεραπευτική επίδραση της φύσης στη συναισθηματική, πνευματική και σωματική υγεία των ανθρώπων αφορά όλες τις κοινωνικές ομάδες, ανεξαρτήτως εθνότητας, επαγγέλματος, οικονομικής ή φυσικής τους κατάστασης, αν ανήκουν δηλαδή σε ομάδες με χρόνιες παθήσεις ή αναπηρίες.

Φυσικά δεν είναι η μόνη έρευνα που συνδέει την καλή υγεία του ανθρώπινου οργανισμού με τη παραμονή σε φυσικά περιβάλλοντα -εννοείται σε μέρη στα οποία δεν απειλείται με κάποιο τρόπο η ύπαρξή του-, αλλά είναι ακόμα μία που έρχεται να εδραιώσει αυτό που πρεσβεύει η επιστήμη της Οικοψυχολογίας.

Όλες λοιπόν οι έρευνες δείχνουν και επισημαίνουν ότι η έκθεσή μας στη φύση λειτουργεί ως αντίδοτο στο στρες: μειώνονται η αρτηριακή πίεση και τα επίπεδα ορμονών του στρες, η διέγερση του νευρικού συστήματος, το αίσθημα ανησυχίας, ενισχύεται δε η λειτουργία του ανοσοποιητικού συστήματος, αυξάνεται η αυτοεκτίμησή μας και βελτιώνεται η καλή μας διάθεση.

Προβλήματα όπως η διάσπαση προσοχής ή η επιθετική συμπεριφορά καταγράφουν μείωση, όπως επίσης καταγράφονται εντυπωσιακοί ρυθμοί αποκατάστασης και θεραπείας για όσους επανιδρύουν τη σχέση τους με το όποιο φυσικό περιβάλλον.

Σε ακόμα μια μελέτη οι ερευνητές ψυχιατρικής μονάδας ανακάλυψαν ότι όταν οι θεραπευόμενοι βρίσκονταν έξω, στο φυσικό περιβάλλον, βίωναν σε σημαντικά χαμηλότερο βαθμό το αίσθημα της μοναξιάς, παρουσίαζαν αυξημένα επίπεδα ηρεμίας και καλής διάθεσης.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι τα τελευταία χρόνια, στο πλαίσιο της ευζωίας των ανθρώπων, θεωρείται και συστήνεται από την επιστημονική κοινότητα ως απολύτως απαραίτητη η διάδραση με το φυσικό περιβάλλον για όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Είτε με τη δημιουργία περισσότερων και μεγαλύτερων πράσινων εκτάσεων ή πάρκων ανά γειτονιά και περιοχή, είτε με τη δημιουργία πράσινων επιφανειών σε νοσοκομεία και δομές υγείας - ακόμη και νέα σχεδίαση των δωματίων στα νοσοκομεία αλλά και σε οίκους ευγηρίας, που πλέον κατασκευάζονται με μεγάλα παράθυρα ή ανοίγματα με θέα σε κήπους ή δάση ή θάλασσα - είτε με την ενσωμάτωση οργανωμένων αποδράσεων στη φύση από εταιρείες που θέλουν να επιτύχουν τη μέγιστη απόδοση όχι μόνο των μεγαλοστελεχών τους, αλλά όλων των υπαλλήλων τους.

Χρόνια τώρα λειτουργούν σχολεία (forest schools) επί παραδείγματι στις σκανδιναβικές χώρες όπου ο μεγαλύτερος όγκος της εκπαιδευτικής ύλης παραδίδεται σε εξωτερικούς χώρους που η φύση κυριαρχεί, τάση η οποία υιοθετείται γοργά και από τις ΗΠΑ, που σύμφωνα με στοιχεία από το 2012 έχει καταγράψει αύξηση της τάξης του 500%, με την Πολιτεία της Ουάσινγκτον να είναι η πρώτη που έδωσε άδεια σε προσχολικής ηλικίας σταθμούς να γίνεται σε εξωτερικό χώρο το μεγαλύτερο μέρος του παιχνιδιού και της μάθησης.

Αν σκεφτεί κανείς ότι πλέον η ανησυχία για την κλιματική αλλαγή είναι ένα έντονα αναδυόμενο φαινόμενο, ότι η επιστημονική κοινότητα αναδεικνύει ως φταίχτη των νεοαναδυόμενων μολυσματικών ασθενειών (σε ποσοστό άνω του 75%) αλλά και όλων των ζωνόσων που ενέσκηψαν τα παρελθόντα χρόνια την καταστροφή του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων, μήπως θα πρέπει να ξανασκεφτούμε και να διεκδικήσουμε την επανασύνδεσή μας με τη Φύση από μια θέση πλέον αρμονικής συμβίωσης; Όλα δείχνουν ότι αυτή είναι η καλύτερη θεραπεύτρια της ύπαρξής μας.

Βάση Παναγοπούλου

Πηγή: <https://e360.yale.edu>

ΚΟΡΟΝΟΪΟΣ COVID 19. ΥΠΑΡΧΕΙ ΝΑΙ Η ΟΧΙ; ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ

Παρασκευή 19/3. Ξύπνησα πολύ καλά το πρωί. Πυρετό δεν είχα, κανένα σύμπτωμα δεν είχα. Λαιμό όχι, βήχα όχι. Όμως πριν 4-5 μέρες ξύπνησα στον ύπνο μου και είχα πυρετό 38,5, μούσκεμα στον ιδρώτα, νυχτικό, φανέλα όλα έσταζαν νερό. Άλλαξα και πήρα DEPON. Αυτό με ανησύχισε διότι είχα πάρει τον ΕΟΔΥ στο 1135, και τους είχα αναφέρει ότι είχα λίγα δέκατα, έπαιρνα DEPON και όλη μέρα ήμουν απύρετη, όμως το βράδυ ανέβαινε 37,2-37,4. Αυτό με ανησύχησε. Όμως ρητά και κατηγορηματικά μου είχαν πει, αν δεις 38 και, να πάρεις το γιατρό σου. Εγώ δεν είχα ξανά ούτε δέκατα, ούτε πυρετό ανέβασα. Και δικαιολόγησα το 38 ότι την Κυριακή το βράδυ βγήκαμε και χειροκροτούσαμε τους γιατρούς και τους νοσηλευτές, για τον τιτάνιο αγώνα που κάνουν για να σώζουν ψυχές, έκαναν κρύο, μένω και στο βουνό, δεν φόρεσα και κάτι πάνω μου και αυτό με καθυσόχασε. Μόλις πέρασαν 2-3 μέρες επειδή πονούσε η πλάτη μου, και επειδή μικρή πέρασα αδενοπάθεια, φοβήθηκα και πήγα στον πνευμονολόγο με μάσκα και λαστιχένια γάντια.

Με ακροάστηκε και μου είπε: Δεν ακούω καλά τα πνευμόνια σου. Μου έγραψε ακτινογραφίες και φάρμακα. Του λέω γιατρέ δεν μου γράφεις και ένα τεστ; Τι κρίμα μου απαντά: Χτες εφημέρευε το Ασκληπιείο Βούλας. Σήμερα ποιο εφημερεύει; Να δω μου λέει. Κανένα ιδιωτικό να κάνω test; Πήρε ένα ιδιωτικό αλλά δεν έκαναν test. Μου λέει μετά τις 13:30 εφημερεύει η Σωτηρία. Παίρνω το αυτοκίνητό μου και πάω Σωτηρία από τις 12 η ώρα. Πήρα το Νο 17 και περίμενα. Έρχονταν άνθρωποι σε κακό χάλι, βήχα, κλάματα, πυρετό κλπ. Μου λέει η κοπέλα του Νοσοκομείου: φύγε παιδάκι μου, δεν έχεις τίποτε. Εδώ θα κολήσεις. Πάω στο αυτοκίνητο παίρνω το γιατρό, μου είπε να φύγω, έβαλα μπροστά τη μηχανή και ξαφνικά κλείνω το αυτοκίνητο και γυρνάω πίσω. Ήρθα που ήρθα δεν κάθομαι; είπα. Όμως είχα χάσει τη σειρά μου. Κάποια στιγμή μου κάναν ακτίνες, μου πήραν δείγμα από τη μύτη και περίμενα. Όλους τους προηγούμενους τους έδιωχναν ή τους έκαναν εισαγωγή. Εμένα τίποτε. Ήμουν νηστική. Όλη μέρα με ένα μπουκαλάκι νερό. Με τη μάσκα, ευτυχώς που μου έδωσε 2η ο γιατρός, διότι τη δική μου την πέταξα. Πεινούσα πολύ, αλλά περίμενα καρτερικά όλη μέρα. Περίμενα-περίμενα, τίποτε. Σκέφτηκα να φύγω. Πρέπει να περιμένετε μου έλεγαν. Εγώ δεν είχα ούτε πυρετό, ούτε βήχα- τίποτε. Αφού έφτασε νύχτα 11 η ώρα, μου λέει η γιατρός να πάμε στο κτήριο πέντε. Πήρα το αυτοκίνητο, θεοσκότεινα, κρύο και με φόβο βρήκα το κτήριο. Κλειστή η πόρτα. Κάποια στιγμή μου άνοιξαν και με βάλαν σε ένα κενό δωμάτιο, χωρίς σεντόνια, χωρίς κουβέρτα. Ευτυχώς είχα πάρει ένα κουβερτάκι φλις, φόρεσα και το μπουφάν και ξάπλωσα. Πού ύπνος; Νηστικά και φοβισμένη και αγχωμένη όλα μαζί. Κατά τις 2 τα μεσάνυχτα φέραν μια έγκυο. Αυτή, όλη νύχτα είχε το καινούριο κινητό και μιλούσε με τον άνδρα της, τους γονείς της, τις φίλες της. Εγώ δεν έχω τέτοιο κινητό. Έχω αυτά τα παλιά. Και όμως εκεί κατάλαβα πόσο χρήσιμα είναι σε τέτοιες περιπτώσεις.

20-3-2020

Την άλλη μέρα το πρωί με μετέφεραν με ασθενοφόρο στη Β' Πνευμονολογική Κλινική. Ο νοσοκόμος και ο οδηγός χωρίς μάσκα. Α! λέω μέσα μου, θα 'μαι καλά. Κάτι ξέρουν αυτοί. Με βάλαν σε ένα δωμάτιο και περίμενα το αποτέλεσμα του μοριακού test. Το απόγευμα έρχεται ο γιατρός και μου λέει: Το test είναι θετικό, ξωφάλτσα το πήρα από κάποια επιφάνεια και μου είπαν θα με κρατήσουν 5-6 μέρες. Παρακάλεσα τον γιατρό να μ' αφήσει, αλλά στάθηκε αδύνατον. Νιώθω πολύ καλά, αλλά είμαι απογοητευμένη, που περίμενα να κάνω το test για να βγει, έπρεπε να 'φευγα για το σπίτι μου, αλλά είχαν τα στοιχεία μου και θα έρχονταν με την αστυνομία να με γυρίσουν στο νοσοκομείο. Είμαι θυμωμένη με τον εαυτό μου. Κλεισμένη σε ένα δωμάτιο κάνει και πολύ κρύο, χωρίς πιτζάμες, χωρίς εσώρουχα, χωρίς τίποτε. Ευτυχώς που μ' έπαιρναν τηλέφωνο οι πάντες και μιλούσα λιγάκι και ξεχνιόμουν. Το κόμμα μου το ΚΚΕ φοβερή συμπαράσταση. Και εξ' άλλου αυτή είναι η αρχή του κόμματος αλληλεγγύης στους συνανθρώπους μας.

21-3-2020

Το Σάββατο μου έφερε ο Σταύρος, ο ανηψιός μου, ρούχα με το μηχανάκι. Τον είδα από το παράθυρο που τον φώναζα όλη μέρα από το πρωί

που ξημέρωσε. Μια ανατολή ροζ και μια φύση ανεπανάληπτη. Τα δε κοτσούφια χαλάν τον κόσμο το πρωί. Περίμενα τότε θα γλυκοχαράξει να ακούω τα τιτιβίσματα και το ξύπνημα της φύσης. Λες και μόλις φέξει ευχαριστούν τον ήλιο και τον «Θεό», όπως τον ονομάζει ο λαός. Μου έκαναν παρέα και άκουγα κάτι να ανασαίνει, ν' ακούγεται κάποιος ήχος. Όλη μέρα καθόμουν στο παράθυρο με τον ορό στο χέρι και κοίταζα τ' αυτοκίνητα που έρχονταν. Παρακολουθούσα τις κινήσεις τους. Ήταν ένας ταξιτζής κάθε μέρα. Άραζε το αυτοκίνητό του σε μια συγκεκριμένη θέση. Έβγαινε έξω, περπάταγε λίγο. Έμπαινε στο ταξί και πάλι μέσα και πάλι έξω. Δεν τον γνωρίζω τον συγκεκριμένο κύριο, αλλά εγώ έπαιρνα λίγο κουράγιο τόσο απ' αυτόν, όσο και τις καθαρίστριες που πήγαιναν φορτωμένες και πετούσαν τα σκουπίδια. Πολλές φορές κάθονταν στο πίσω μέρος, φαντάζομαι υπάρχει εκεί κάποιο παγκάκι και συζητούσαν. Αυτό γίνεται κάθε μέρα. Άκουγες μόνο: Κα Αράπη βάλτε το θερμόμετρο, βάλτε τη μάσκα σας. Να δώσουν τα φάρμακα στα πεταχτά, να σου βάλουν τον ορό και να σου τον βγάλουν. Άσε κάθε μέρα αλλεπάλληλα τρυπήματα τότε για αίμα, τότε για αέρια κλπ. Κόσκινο το χέρι μου το δεξί. Παρακαλούσα για μια τηλεόραση ή ένα κασετοφωνάκι ν' ακούγεται κάτι για να νιώθεις ζωντανός αλλά νεκρός στην ουσία. Καληνύχτιζα τα πουλιά που ήταν ελεύθερα και πετούσαν και εσύ να νιώθεις σκλαβωμένος, άχρηστος και πάνω από τα 70 έτη να πρέπει να πεθάνεις για να γλιτώσεις. Ο Καπιταλισμός και ο Νεοφιλελευθερισμός από τις πετσοκομμένες συντάξεις. Όλα να τα καρπώνονται όλοι οι καπιταλιστές. Μισά χρήματα, μισή ζωή που να επιβάλουν με τους ιούς που έσπειραν ηθελημένα στην υφήλιο. Όμως εδώ θέλω να πω ένα μεγάλο «μπράβο» σ' αυτούς τους γιατρούς και τις νοσηλεύτριες που κάθε μέρα κινδυνεύουν αυτοί για να σωθούν οι γεροντότεροι. Οι γιατροί και νοσηλεύτριες, είναι σαν τους αστροναύτες. Φοβάσαι να τους κοιτάς. Όμως όλοι εκεί, στο καθήκον τους, να τιμήσουν τον όρκο του Ιπποκράτη. Μετράν το οξυγόνο (97-98), τον πυρετό, και τους σφυγμούς. Μας φωνάζουν απ' έξω από την πόρτα. Βάλτε τη μάσκα σας κυρία Αράπη. Βάλτε το θερμόμετρο. Κάθε 2 ώρες θερμομέτρηση. Με το μηχανήμα πολλές φορές στο μέτωπο από μακριά. Ο γιατρός προσπαθεί με τις ερωτήσεις να μάθει πού πήγα. Πήγα στο εξωτερικό, γύρισε κάποιος; Του είπα μια Βουλγάρα που 'χω σπίτι. Απ' εκεί το πήρες το μικρόβιο. Πήγα γιατρέ και στο Μέγαρο Μουσικής και είδα την Άλκηστη Πρωτοψάλτη.

Αμ αυτά έχουν τα celebrities, μου απαντά ειρωνικά. Γιατρέ όταν θα βγω κινδυνεύω να ξανακολλήσω; Είναι καινούριος «ιός» και τώρα τα ψάχνουμε και εμείς. Και τώρα που εγώ σας μιλώ, μπορεί να έχω και να μην το γνωρίζω. Γιατρέ, τώρα που θα πάω σπίτι πρέπει να κάνω απολύμανση; Όχι διότι σε μισή ώρα όταν μείνουν στον ήλιο δεν υπάρχει. Μήπως γιατρέ κόλλησα στην αναμονή μου εδώ; Όχι μου απαντά, για να εκδηλωθεί πρέπει να περάσουν 5-7 μέρες και ύστερα ιχνηλατείται. Ευτυχώς που έρχονται και οι νοσηλεύτριες και οι γιατροί και σπάει κάπως η φυλακισμένη κλεισούρα. Και αφού φύγουν οι γιατροί «αστροναύτες», νιώθεις απέραντη ευγνωμοσύνη που αυτοί οι «ήρωες της κοινωνίας», προσπαθούν να σε βοηθήσουν εσένα που είσαι 70-80-90 χρόνων για να ζήσεις 70 χρόνια, έχεις ζήσει, έχεις ταξιδέψει, έχεις αγαπήσει, έχεις κάνει παιδιά, εγγόνια. Αυτοί, που οι περισσότεροι έχουν τα μισά σου χρόνια και έχουν οικογένειες, παιδιά και μετά τη δουλειά τους επιστρέφουν στα σπιτικά τους, με το φόβο της μεταδόσεως του «ιού». Κάνει πολύ κρύο έξω και εγώ είμαι κολλημένη στο παράθυρο. Συνέχεια κοιτάω έξω. Ευτυχώς που έχει πράσινα δέντρα, τα πεύκα, ευτυχώς που στην βεράντα έρχονται τα περισσότερια και τα κοιτάς, τα μετρώ, ξαναμετρώ, αλλά κινούνται συνεχώς και δεν βγάζω άκρη. Έχω και ένα κώλυμα με το μέτρημα. Άλλο ψειρίζεται, άλλο ψειρίζει ένα διπλανό του, το ένα φέρνει φούρλες γύρω από τον εαυτό του, άλλο φουσκώνει τις φτερούγες του. Δεν γνωρίζω πολλά για τα πετούμενα. Είναι ερωτικός τρόπος; Είναι οίστρος; Ε! Άνοιξη είναι και το φούσκωμα των μπουμπουκιών και το ξεπέταγμα της φύσης. Ένα μικρό κάθεται μαμουνιασμένο σε μια άκρη. Άλλο κουτσαίνει. Ποιος τα φροντίζει όλα αυτά; Αυτά τουλάχιστον είναι ελεύθερα και πετούν όπου θέλουν ενώ εγώ είμαι φυλακισμένη στο κλουβί και νιώθω πολλές φορές να ανέβω στο παράθυ-

ρο και να πέσω κάτω από τον 2ο όροφο. Είμαι αποξενωμένη, αποκομμένη, άχρηστη από την κοινωνία. Ένας άνθρωπος όλο δραστηριότητες, κοινωνικοποιημένη να νιώθει σκλαβωμένη, άχρηστη και παραπεταμένη χωρίς συγγενείς, χωρίς φίλους, χωρίς μια αγκαλιά και ένα λόγο παρηγορητικό, να τον νιώθεις δίπλα σου και όχι μέσω του ψυχρού κινητού, που χτυπάει όλη μέρα. Άλλος το μακρύ του και άλλος το κοντό του. Πώς την έπαθες; Πού πήγες; Πόσο πυρετό έχεις; Πότε θα βγεις; Τι σου λεν οι γιατροί; Ποιοι γιατροί; Ο γιατρός μου έχει και αυτός (covid 19) και ενώ μου είπε θα με βγάλει στις 5-6 μέρες πήγαν όλα πίσω. Και το πιο σπουδαίο δεν σας το 'πα.

Που με κατάλαβε μια γάτα και ανέβαινε στον 2ον όροφο την ώρα που έτρωγα, μια κούκλα. Covid την ονόμασα και έτρωγε το μισό μου πάντα φαγητό! Οι γάτες είναι γαλήνια ζωντανά. Αν τους εξασφαλίσεις ένα πιατάκι φαγητό, το μυαλό τους είναι μόνο στο ραχάτι, το πλύσιμο (πλένονται 6 ώρες την ημέρα). Επίσης, είναι τα μόνα όντα στον πλανήτη που όταν παν να «κατουρήσουν», και να κάνουν τα «κακά» τους, τα χώνουν. Ούτε ο άνθρωπος δεν ενεργεί έτσι. Έγνοιες δεν έχουν, όπως τα λογικά όντα, φόβο δεν έχουν, μόνο αν δουν κανένα σκυλί, το αύριο δε τα σκοτίζει, το σήμερα είναι μόνο η επιβίωσή τους. Με κάποιες σκέψεις και μ' αυτά περίμενα τότε θα ξημερώσει, να δω την ανατολή του ήλιου, ν' ακούσω το κοτσίσια, αηδόνια ήταν δεν με έμελε να κεληδούν για να μην έχω μαύρες και άραχνες σκέψεις. Σκεφτόμουν πώς άντεχαν αυτοί οι άνθρωποι στις φυλακές και τα ξερονήσια στον εμφύλιο; Είχαν μεγάλη δύναμη και κουράγιο και εγώ σε ένα δωμάτιο είχα βάλει τις μαύρες πλερέζες μονότονες 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27/3 μέχρι που βγήκα 28/-3. Νομίζω ότι αυτός ο ιός σε ισοπεδώνει ως προσωπικότητα, ως άνθρωπο, κοινωνικό ον. Αυτό που λέγεται ζωή που είναι ό,τι πολυτιμότερο υπάρχει στον πλανήτη. Όταν ήμουν στη Βουλή, βουλευτής του ΔΗΚΚΙ του Τσοβόλα, είχα κάνει την εξής τοποθέτηση, όσον αφορά τα Δημόσια Νοσοκομεία μας, τους γιατρούς μας και τις νοσηλεύτριες. Πρέπει να ευγνωμονούμε τους γιατρούς μας και τις νοσηλεύτριες και μάλιστα από κοντά τα προβλήματα τους. Να 'χουν στη δικαιοδοσία τους 40 ασθενείς και 20 στους διαδρόμους και υπήρχαν μόνο 2 νοσηλεύτριες για όλους αυτούς. Να τρέχουν σαν τρελές. Και όμως εξυπηρετούσαν αργά, αλλά οι υπόλοιποι δεν γνωρίζαμε ούτε από ορούς, ούτε από καθετήρες, ούτε πώς να τους βοηθήσουμε.

Αυτό όμως που είχες δίπλα σου έναν δικό σου άτομο, φίλο, συγγενή, ήταν μεγάλη υπόθεση. Ο «Covid 19» είναι μια τρέλα, πεθαίνεις μόνος χωρίς ένας άνθρωπος να σου δώσει θάρρος, να τον αισθάνεσαι δίπλα σου πέρα από τους γιατρούς και τις νοσηλεύτριες που έρχονται μέσα στα δωμάτια ντυμένοι και κουκουλωμένοι με κάτι λευκές στολές, σαν αστροναύτες και νιώθεις δέος στη θέα και μόνο. Να προσπαθούν από μακριά να μη σε πιάσουν και μολυνθούν και οι ίδιοι. Και σήμερα 27-3-2020 μας ανακοίνωσε η νοσηλεύτρια που ήρθε από τα χειρουργεία και ο γιατρός και μια νοσηλεύτρια έχουν μολυνθεί. Στις 25/3 βράδυ κατά τις 10 φέραν από το ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ μια κυρία Καίτη και έδινε το ιστορικό της στις νοσηλεύτριες. Είπε: Έχω κάνει 2 test και είμαι αρνητική. Την ερωτώ γιατί σε φέρανε; Εγώ είμαι θετική! Ω, πω, πω θα με κολλήσεις. Φταίει ο γιος μου που μ' έφερε. Το βράδυ όλοι οι γιατροί πέσανε πάνω-καταπάνω της να τη βοηθήσουν. Έλεγε σ' όσους της τηλεφωνούσαν ότι είμαι καλά. Την επόμενη δε μιλούσε, δεν ήταν καλά. Όλοι οι γιατροί, νοσηλευτές ήταν από πάνω της. Της έφεραν μέχρι κινητό ακτινογράφο, ένα θεόρατο σαν γερανός να της βγάλουν ακτίνες. Και κατά τα μεσάνυχτα με δεκάδες σωλήνες, ορούς, οξυγόνο έφυγε για ΜΕΘ. Αφησαν τα πράγματά της στο δωμάτιο, τσουβαλιασμένα σε κάτι νάυλον και χτυπούσε το κινητό της. Φόρεσα μια σακούλα και έψαχνα να το βρω να τους πάρω να πάρουν τα πράγματά της αλλά φοβόμουν μην κολλήσουν. Όμως δεν γίνεται αλλιώς. Δεν είναι στο χέρι μου να κάνω κάτι. Έχω δίπλα μου την Αναστασία Αρχοντάκη. Μιλάει στο κινητό με την κόρη της που 'ναι 4 χρόνων και τον σύζυγό

της τον Γιώργο. Ευτυχώς όμως ήρθαν και μου πήραν από τη μύτη επίχρισμα για το νέο test του covid 19. Εάν βγει αρνητικό μάλλον θα φύγω για το σπίτι. Κάνει πολύ κρύο και ζητήσαμε να βάλουμε air condition ζεστό και είπαν φοβούνται για τα μικρόβια να μη γίνει διασπορά. Κάθομαι όλη μέρα στο παράθυρο και ασχολούμαι με τα περισσότερια και την Covid γάτα που την έχω ονομάσει. Τρώω εγώ μέσα από το τζάμι και αυτή γλείφεται απ έξω. Πώς γνωρίζει την ώρα του φαγητού και το μεσημέρι και τ' απόγευμα και έρχεται και περιμένει; Ευτυχώς αυτά τα ζωντανά που είχα παρέα μου τις πρώτες μέρες, ειδικά θες θα τρελαινόμουννα. Κάθε βράδυ βλέπω στον ύπνο μου, όλους τους πεθαμένους, τότε στη Φτέρη και τότε στο Αθαμάνιο. Μάλιστα χτες βράδυ είδα και τον Σωκράτη Αράπη που τα 'χα ήθελε ένα πέρασμα να πηγαίνει σπίτι του και οι Αραπαίοι, ιδιαίτερα ο Γιάννης Αράπης δεν του έδινε. Και εγώ πρότεινα ένα σχέδιο, που έγινε αρεστό από τον Σωκράτη.

Ενεργούμαι κανονικά και άκουσα ότι ο covid φεύγει από το σώμα από τα κόπρανα και τα φλέματα. Εγώ δεν έχω φλέματα, αλλά ενεργούμαι. Ήρθαν το μεσημέρι και μου πήραν επίχρισμα από τη μύτη. Πόνεσα λίγο, αλλά θα δω τι θα γίνει αύριο. Αν βγει θετικό ή αρνητικό. Πάντως εγώ αισθάνομαι καλά. Μου το είπαν και οι γιατροί, λίγο ξωφάλτσα τον πήρα τον κορονοϊό. Ευτυχώς η ξαδέρφη μου η Παναγιώτα, έστειλε το γιο της Νίκο με ένα κασετόφωνο και διάφορα άλλα μικροπράγματα. Ήταν θείο δώρο για μένα διότι δεν έχω επικοινωνία με τον έξω κόσμο. Από το πρωί είμαι άκεφρη. Την προηγούμενη νύχτα είχα κάτι κοψίματα στην κοιλιά και την έβγαλα όλη τη νύχτα στην τουαλέτα και κοιμήθηκα μέχρι τις 8:30, ενώ τις άλλες μέρες από τις 5.30 είμαι όρθια παρόλο το κρύο και μάλιστα μου λείπει και το ανοιχτό παράθυρο που ακούω τα ξυπνήματα και το τιτιβίστάκι τους, και το λάλημα των κοτσιφιών. Κάποια στιγμή ακούμε από το μεγάφωνο του δωματίου, ετοιμάστε τα πράγματά σας, διότι αλλάζουμε όροφο λόγω απολύμανσης του ορόφου. Άρχισα να μαζεύω τα πράγματά μου, όχι για να φύγω, αλλά αλλαγή ορόφου και δωμάτιο. Με πήγαν σε ένα τεράστιο δωμάτιο με πολλά κρεβάτια και 3-4 γυναίκες μέσα. Με το που μπαίνω, αρχίζουν να με ρωτάν πόσες μέρες έχετε; Άσε να μπω πρώτα και ύστερα ρωτάτε. Έχασα και την Αρχοντάκη Αναστασία που μιλάγαμε και μιλάγε με την κόρη της 4 χρονών και περνούσα καλά. Εδώ έχει μια κοπελιά και κλαίει που ήρθε εδώ και άλλαξε δωμάτιο. Είναι μια κακάσχημη, ενώ η Αναστασία ήταν όμορφη. Πέρα που ήταν και γυναίκα γιατρού με πολλές γνωριμίες με γιατρούς που δουλεύουν Αγγλία και γιατρούς από το Νοσοκομείο «Υγεία» που δουλεύει ο άντρας της και είχα μια κάποια ενημέρωση. Μ' αυτά και τ' άλλα πέρασαν οι μέρες και μου ανακοίνωσαν ότι το τελευταίο test ήταν αρνητικό και ότι θα έφευγα. Η χαρά μου δεν περιγράφεται. Πήγα πήρα το αυτοκίνητό μου και πετούσα από τη χαρά μου. Ένωθα ελεύθερη. Και όπως πετούσα από χαρά, θυμήθηκα τα λόγια του ποιητή Ναζίμ Χικμέτ *«Πρέπει να μάθουμε να πετάμε, διότι σε λίγο δεν θα υπάρχουν δρόμοι»*. Αναρωτιέμαι; Γιατί αυτή η δημοσιότητα; Μα ποιον αφορούν, τα δικά μου, τα δικά σου; Οι γράφοντες τα ονειρεύονται ως μεγάλα, αλλά εμείς κολλάμε με προσήλωση στα ταπεινά, τα καθημερινά μας. Όμως αποφάσισα κάτι να αραιώσω, από τα ταπεινά μου τα γεγονότα, διαφορετικά του κάθε ανθρώπου από άνθρωπο και όταν σμίξουν ξανά, δεν έχει σημασία αν είναι αυτή η σμίξη μέσω της εφημερίδας μας ο «ΑΡΑΧΘΟΣ» που τόσο πολύ μας κοστίζει αυτή η σμίξη, να χαιρετηθούμε, ν' αγκαλιαστούμε, να γελάσουμε, να φάμε τη φασολάδα μας με τη ρέγγα και το τσίπουρο

Να σμίξουν ξανά οι αγαπημένοι, νομίζουμε πως δεν χωρίσαμε ποτέ, αλλά λέμε όλη την αλήθεια. Ο χρόνος είναι χαλαρός, δεν ορίζεται ούτε από ρολόγια, ούτε από τα φύλλα του ημερολογίου, και ας τα μαδάμε κάθε πρωί για 365 μέρες. Μπαινοβγαίνουν τα έτη χωρίς να τα μετράς, τη νιότη την αποχαίρετσα προ πολλού, όταν πριν 30 χρόνια που πρωτοήρθα σαν νύφη στο Κεντρικό και στο ΔΣ του Συλλόγου «ΑΡΑΧΘΟΣ».

Όμως Covid 19 έχουμε ακόμη και ποιος ξέρει πόσο ακόμη θα μας ταλαιπωρεί με τα κλεισίματα και τις απομονώσεις μας στα σπίτια μας με αντικαταθλιπτικά χάπια και μάσκες και φοβίες.

Σας ευχαριστώ. Σας αγαπώ

Βίκη Αράπη-Καραγιάννη

ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΜΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 21

Γεώργιος Καραϊσκάκης:Ένας ήρωας με «παρελθόν» • Οι σκοτεινοί χρόνοι του «γιου της καλογριάς»

του Χρ. Ντάλα

Γεώργιος Καραϊσκάκης, ελαιογραφία του Γ. Μαργαρίτη

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης είναι αναμφισβήτητα από τις κορυφαίες μορφές του αγώνα για την Παλιγγενεσία. Με την δράση του στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα μετά το 1824, σαν στρατηγός και αρχιστράτηγος των ελληνικών στρατευμάτων, δικαίως κατέχει μια εξέχουσα θέση στους ήρωες του 1821.

Μέχρι το 1824 όμως η ιστορία του είναι διαφορετική.

Από τα τεκμήρια που διαθέτουμε, ο Γ. Καραϊσκάκης δεν φαίνεται να συμμετείχε στις διεργασίες του ελληνικού εθνικού κινήματος, δηλαδή στα πολιτικά και οργανωτικά σχέδια της Φιλικής Εταιρείας. Έλαβε βέβαια κάποιο μέρος στις επαναστατικές κινήσεις στην περιοχή της Άρτας, τον Μάιο 1821, αλλά τα τρία επόμενα χρόνια οι μέριμνες, οι προσδοκίες και οι ενέργειες του ελάχιστα αντιστοιχούσαν προς τις ιδέες που νοηματοδότησαν το είκοσι ένα. Όπως γράφει και ο Παπαρρηγόπουλος «η όλη φιλοτιμία του περιορίζεται στο να λάβει το αρματολίκιον των Αγράφων». Μάλιστα τον Μάιο 1824 κατηγορήθηκε ως προδότης και καταδικάστηκε από στρατιωτικό δικαστήριο στο Μεσολόγγι.

Μόνο μετά το 1824 συμμερίστηκε και προήγαγε ο Γ. Καραϊσκάκης τον αδιαπραγμάτευτο πόλεμο της εθνικής επανάστασης, επιδεικνύοντας νομιμοφροσύνη στις πολιτικές αρχές του επαναστατημένου έθνους. Από την εποχή εκείνη αναδείχθηκε σταδιακά στα υψηλότερα στρατιωτικά αξιώματα και χάρη στις αδιαμφισβήτητες στρατιωτικές του ικανότητες και στις πολύ σημαντικές στρατιωτικές του επιτυχίες, ιδίως κατά την εκστρατεία της Ρούμελης τον χειμώνα του 1826-1827, ενσάρκωσε παραδειγματικά το πρότυπο του στρατιωτικού αρχηγού της εθνικής επανάστασης - και με τον θάνατό του εισήλθε στο πάνθεον των ηρώων της ελληνικής ανεξαρτησίας.

Τον Γεώργιο Καραϊσκάκη, κυρίως εξαιτίας της γενέτειράς του που θεωρείται και η Σκουληκαριά, έχουμε λίγο οικειοποιηθεί. Τον θεωρούμε ήρωα της περιοχής μας, τον έχουμε τιμήσει με το όνομα Δήμου και αθλητικών συλλόγων, του έχουμε αφιερώσει αγώνες «τα караϊσκάκια». Να ξέρουμε όμως ότι η «αντιρωική» περίοδος του Καραϊσκάκη, μέχρι το 1824 όπως περιγράφεται στα επόμενα κεφάλαια, είναι αυτή που αναφέρεται και στην περιοχή μας.

Ο Καραϊσκάκης μέχρι το 1821

Στις ορεινές και δύσβατες περιοχές της Ηπείρου, της Ρούμελης και της Θεσσαλίας, όπου η ληστεία είχε χαρακτήρα ενδημικό, την ευθύνη αντιμετώπισης των κλεφτών οι οθωμανικές αρχές ανέθεταν στους αρματολούς. Οι κλέφτες με την καταστροφική δράση τους προσπαθούσαν να δείξουν την αδυναμία του αρματολού, για την προστασία της περιοχής, ώστε να αναγκάσουν τις αρχές να προτιμήσουν αυτούς για την θέση του αρματολού. Η μετάβαση λοιπόν από την παρανομία (κλέφτης) στην νομιμότητα (αρματολός) ήταν συνηθισμένη και δεν ήταν σπάνιο ένας οπλαρχηγός κατά την διάρκεια της ζωής του να μετα-

βαίνει από την μία κατάσταση στην άλλη – «σαράντα χρόνια έκανα αρματολός και κλέφτης» όπως λέει και το τραγούδι. Καμία σχέση λοιπόν ο κλεφταρματολισμός με αυτόν της επίσημης ιστορίας. Οι αρματολοί ήταν «υπομίσθιοι» της οθωμανικής εξουσίας που έπρεπε συνέχεια να δείχνουν την αφοσίωσή τους σ’ αυτήν. Οι κλέφτες καμία σχέση με τα κλεφτόπουλα που τραγουδάμε και που βγήκαν στο κλαρί επειδή δεν άντεχαν τον τουρκικό ζυγό.

Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης γεννήθηκε τέλη της δεκαετίας του 1770 ή αρχές του 1780 σε ένα περιβάλλον με ισχυρή παρουσία αρματολικών οικογενειών, αλλά και ομάδων κλεφτών που διεκδικούσαν τα αρματολίκια της περιοχής. Οι βιογράφοι του είτε δεν σημειώνουν τον τόπο γέννησης, είτε αναφέρουν διαφορετικές περιοχές: τη Σκουληκαριά Άρτας, το Μαυρομάτι

Το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη στην Καστέλλα

Αγράφων - συγκλίνουν μάλλον στην άποψη ότι μεγάλωσε στις ορεινές επαρχίες της Άρτας και όχι στις παρυφές των Αγράφων προς το μέρος της Θεσσαλίας.

Ωστόσο, ειδικότερα στα περιβάλλοντα των κλεφτών και των αρματολών, ο «τόπος» τους δεν ήταν μόνο ούτε κυρίως η γενέθλια γη, η γενέτειρά τους αλλά η περιοχή που προσάτευαν ή λεηλατούσαν ως αρματολοί και κλέφτες. Μέσα από το πρίσμα αυτής της αντίληψης, λοιπόν, ο κατεχοχίν τόπος του Γ. Καραϊσκάκη, ο τόπος δηλαδή στον οποίο ανήκε και με τον οποίο συνέδεσε το άνομά του ως οπλαρχηγός, ήταν το αρματολίκι των Αγράφων και όχι το Μαυρομάτι ή η Σκουληκαριά - όπως, άλλωστε, ο τόπος του γεννημένου στην Ιθάκη Οδυσσέα Ανδρούτσου δεν ήταν τα Επτάνησα αλλά τα αρματολίκια το Παρνασσού.

Η μητέρα τον Γ. Καραϊσκάκη ήταν καλόγρια, και σε αυτό οφείλεται το πιο γνωστό από τα προσωνύμια που απέκτησε: «ο γιος της καλογριάς». Οι βιογράφοι τον διασώζουν το όνομα και την καταγωγή της: Ζωή Ντιμισκή ή Διμισκή, από οικογένεια οπλαρχηγών στις ορεινές επαρχίες της Άρτας.

Πατέρας του θεωρείται ο Δημήτρης Ίσκος ή Καραΐσκος, εγγονός (από την πλευρά της μητέρας του) του φημισμένου αρματολού της επαρχίας Βάλτου Γερο-Σταθά.

Περί το 1803 φαίνεται ότι ο Καραϊσκάκης εντάχθηκε στην ομάδα κλεφτών του Κατσαντώνη. Το 1806 σε συμπλοκή με του Κατσαντωναίου σκοτώθηκε ο δερβέναγας των Αγράφων Βελή Γκέκας και μια από τις σφαίρες που τον σκότωσε αποδίδεται στον Καραϊσκάκη. Μετά τη σύλληψη του Κατσαντώνη και τον μαρτυρικό θάνατό του αρχές 1808 η ομάδα με τον αδερφό του Λεπενιώτη έφυγε καταδιωγμένη στα Επτάνησα. Περί το 1811 οι Κατσαντωναίοι επέστρεψαν στα Άγραφα αυτή τη φορά σαν αρματολοί με τον Καραϊσκάκη, σαν ένα από τα πρωτοπαλίκαρα, να είναι «κολιτσίς», δηλαδή επικεφαλής σε ένα μικρότερο τμήμα (κόλι) του αρματολικιού. Την άνοιξη του 1812 έπειτα από συνομισία σκοτώθηκε ο Λεπενιώτης, η ομάδα καταδιώχθηκε και διαλύθηκε, άλλοι προσκύνησαν ο δε Καραϊσκάκης εντάχθηκε στα στρατηγικά σώματα του Αλή πασά στα Ιωάννινα. Εκεί τον βρίσκουμε μέχρι το 1820 και το μόνο που ξέρουμε για αυτή την «θητεία» του είναι ο γάμος του με την σύζυγό του κόρη των Ψαρογιανναίων κα-

πετάνιων της περιοχής.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1820 ο Καραϊσκάκης ήταν περίπου σαράντα χρονών και είχε διανύσει αρκετές φορές την συνηθισμένη διαδρομή των κλεφτών και των αρματολών από την παρανομία στη νομιμότητα. Έμαθε να πολεμά αλλά και να διαπραγματεύεται με τις οθωμανικές αρχές προκειμένου να λαμβάνει θέσεις στους στρατιωτικούς μηχανισμούς και τα αρματολίκια.

Όταν ο Αλή πασάς κηρύχθηκε αποστάτης, ο Καραϊσκάκης βρισκόταν στα Ιωάννινα. Αρχικά πολέμησε στο πλευρό του Αλή πασά και για ένα διάστημα εντάχθηκε στο στρατόπεδο των σουλτανικών. Είναι πιθανόν να εγκατέλειψε τον Αλή πασά το φθινόπωρο του 1820, μαζί με τον Ομέρ Βρυώνη, καθώς το καλοκαίρι του 1820 ο Γ. Καραϊσκάκης και ο Ομέρ Βρυώνης ήταν στα Άγραφα και προσπαθούσαν να στρατολογήσουν για λογαριασμό του Αλή πασά. Άγνωστο τότε, πιθανώς στα τέλη του χρόνου, κατάφερε να διαφύγει από τα Ιωάννινα και να φυγαδεύσει την οικογένειά του στον Κάλαμο. Από εκεί πήγε στη Βόνιτσα, στον παλαιό του γνώριμο από τους Κατσαντωναίους Γ. Τσόγκα, και κατόπιν, πιθανώς κατά τους πρώτους μήνες του 1821, πήγε στους συγγενείς του στις ορεινές επαρχίες της Άρτας, στα Τζουμέρκα και το Ραδοβίζι. Πάντως, στα τέλη Μαΐου 1821 ήταν στο σώμα των Κουτελιδαίων που κατευθύνθηκε στο Μακρυνόρος, στη θέση Λαγκάδα. Στις 28 και 29 Μαΐου 1821, στη θέση Κούλια, ο Ανδρέας Ίσκος, πιθανώς και με βοήθεια από το σώμα της Λαγκάδας, σταμάτησε την πορεία ενός τμήματος του οθωμανικού στρατού που επιχειρήσε να μετακινηθεί από την Άρτα προς τη Ναύπακτο με επικεφαλής τον Ισμαήλ πασά Πλιάσα. Στις αρχές Ιουνίου, τα σώματα αυτά προωθήθηκαν πλησιέστερα στην πόλη της Άρτας και σε μάχη πού έγινε στις 8 Ιουνίου 1821, στο Κομπότι, ο Γ. Καραϊσκάκης πληγώθηκε. Ο Μακρυγιάννης γράφει για το περιστατικό: «Επληγώθη και ο Καραϊσκάκης εις την φύση· περιπαίζοντας τους

Ο φόνος του Αλή Πασά. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

Τούρκους τους γύρισε τον κώλο και πληγώθη». Ο απερίσκεπτος τραυματισμός του Καραϊσκάκη είναι ενδεικτικός του χαρακτήρα του (διακωμώδηση του αντυπάλου), αλλά και του τρόπου με τον οποίο πολεμούσε δηλαδή στην πρώτη γραμμή της μάχης χωρίς καμία προφύλαξη.

Η επόμενη μαρτυρία για συμμετοχή του Γ. Καραϊσκάκη σε μάχες είναι στις αρχές Σεπτεμβρίου 1821, δύο μήνες μετά τον τραυματισμό του. Βρισκόταν ξανά στα περίχωρα της Άρτας και πολεμούσε υπό τις οδηγίες τον Γώγου Μπακόλα έως τα τέλη Νοεμβρίου 1821. Τότε λύθηκε η πολιορκία της πόλης και τα διάφορα στρατιωτικά σώματα Σουλιωτών και Ρουμελιωτών αποχώρησαν για τις περιοχές τους, αφού πρώτα «εμούστωσαν εις τα λάφυρα, εκδύοντες τας οικίας των κατοίκων Ελλήνων και Εβραίων», όπως έγραψε ο Χριστόφορος Περραιβός. Ο Μακρυγιάννης τον αναφέρει και σε μια μάχη στο Μαράτι της Άρτας «και μέσα εις το τζαμί ο Μάρκι πασά εκλέισθη ο Καραϊσκάκης κι ο Μάρκος και πολέμησαν γενναία τους Τούρκους, και εγύρισαν οι νικημένοι οι δικοί μας και όλοι κάναν έναν μεγάλο σκοτωμό

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος (1791-1865). Επιζωγραφισμένη λιθογραφία

των Τούρκων και τους βάλαν στην Άρτα».

Σε αυτές λοιπόν τις πρώτες μάχες στην ευρύτερη περιοχή της Άρτας, ο Γ. Καραϊσκάκης επιβεβαίωνε τη φήμη που είχε αποκτήσει από τη θητεία του στον Κατσαντώνη και τον Αλή πασά. Όταν εγκατέλειψε τον Αλή πασά και αργότερα τους «σουλτανικούς», δεν είχε, όπως είδαμε, δική του ομάδα και δικό του «τόπο». Έτσι, στηρίχθηκε στους δεσμούς συγγένειας για να ενταχθεί στο αρματολικό δίκτυο του Γώγου Μπακόλα και να αναδειχθεί μέσα σε αυτό. Με την είσοδό του στην ομάδα του Μπακόλα, ο Γ. Καραϊσκάκης εντάχθηκε ταυτόχρονα στα δίκτυα σχέσεων και ιεραρχιών των οπλαρχηγών της ευρύτερης περιοχής. Δεν ήταν πια ο «υπομίσθιος» του Αλή πασά, αλλά ένας από τους οπλαρχηγούς του Γώγου Μπακόλα.

Αρματολός στα Άγραφα. Τα «καπάκια»

Στο αρματολίκι των Αγράφων στις 20 Μαρτίου 1822, «το συμβούλιον του πολέμου της Δυτικής Χ. Ελλάδος απεφάσισε την εκστρατείαν κατά των εχθρών των κατακρατούντων τα Άγραφα», με επικεφαλής στην αρχή τον Γ. Ράγκο και στη συνέχεια και τον Καραϊσκάκη.

Ο Γ. Καραϊσκάκης με αφετηρία τη μικρή σε αριθμό στρατιωτών βοήθεια που δέχθηκε την άνοιξη του 1822 από τους αρματολούς των ορεινών επαρχιών της Άρτας, (Μπακόλα, Κουτελίδα), είχε καταφέρει μέσα σε λίγους μήνες να επεκτείνει τα δίκτυα της επιρροής του στην επαρχία των Αγράφων και να διευθύνει ένα πολυάριθμο στρατιωτικό σώμα, με το οποίο εξεδίωξε τόσο τις οθωμανικές φρουρές όσο και τον Γιαννάκη Ράγκο.

Σπουδαία κίνησή του η συμμαχία με τον αρματολό του Ασπροποτάμου Ν. Στορνάρη. Ο Ν. Στορνάρης για να προστατεύσει τις πλάτες του από τις ληστρικές επιδρομές από τις ορεινές επαρχίες της Άρτας τον υποστήριξε για το αρματολίκι των Αγράφων και διαπραγματεύτηκε με τις οθωμανικές αρχές το προσκύνημα των δύο αρματολικιών.

Τα «καπάκια»

Τα λεγόμενα «καπάκια», που ήταν οι συμφωνίες των αρματολών για την αποκήρυξη της ελληνικής επανάστασης με αντάλλαγμα την υποστήριξη στο αρματολίκι τους απασχόλησε ιδιαίτερα την ιστοριογραφία. Για την εποχή εκείνη πάντως πρέπει να ληφθεί υπόψη και η σημαντική υποχώρηση της επανάστασης με την ήττα στο Πέτα (Ιούλιος 1822), την συνθηκολόγηση και αποχώρηση των Σουλιωτών (Αύγ. – Σεπ. 1822), την ανεμπόδιστη προέλαση των οθωμανικών δυνάμεων ως τα τείχη του Μεσολογγίου (Οκτ. 1822) και τα καπάκια των σημαντικότερων οπλαρχηγών (Βαρνακιώτης, Μπακόλας, Κουτελιδαίοι, Ίσκος, Ράγκος).

συνεχίζεται

ΣΣ.: Μπορείτε να βρείτε ολόκληρο το κείμενο στη σελίδα του Αράχθου στο FB: Earachthos

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Αγγελική Αγγελοπούλου σύζυγος του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ι. Αγγελόπουλου, γέννησε στην Αθήνα το τρίτο τους παιδί που είναι κοριτσάκι. Ο Άραχθος εύχεται να τους ζήσει να είναι γερό κ τυχερό.

ΝΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Δημήτρης Σιαφαρίκας

Με καθυστέρηση πληροφορηθήκαμε πως ο Σιαφαρίκας Δημήτρης του Κων/νου εισήχθη στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, στο τμήμα Φιλολογίας Καλαμάτας.

Συγχαρητήρια και καλές σπουδές.

Η Παρασκευή Σπ. Σπύρου από τα Λαγκάδια Κεντρικού (εγγονή του Δημ. Σπύρου και της αείμνηστης Κων/νας Σπύρου) εισήχθη στη Σχολή Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου, στο τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (2ο έτος).

Συγχαρητήρια και καλές σπουδές, έστω και καθυστερημένα.

ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ - ΕΝΘΥΜΙΟ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΝΟΣ με τη σύζυγό του ΚΟΥΛΑ 13/2/ 83

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 2/1/21 απεβίωσε στην Καλλονή Κυψέλης ο Νίκος Σιώζιος σε ηλικία 77 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη στο νεκροταφείο Καλλονής Κυψέλης.
 - Στις 22/1/21 απεβίωσε στην Αθήνα η Αλεξάνδρα Β. Σφήκα, σε ηλικία 84 ετών. Κηδεύτηκε σε νεκροταφείο της Άρτας.
 - Στις 31 Ιανουαρίου έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 65 ετών ο Σωτήρης Κατσικογεώργος του Ευθυμίου. Γεννήθηκε στην Καλλονή Άρτας και ζούσε στην Άρτα. Ήταν παντρεμένος επί 40 χρόνια με την Αγγελική Αντωνίου από το Κρουονέρι, κόρη του Ιερέα Χρήστου Αντωνίου και είχε δύο γιούς τον Ευθύμιο (Μάκη) που ζει στην Άρτα και τον Χρήστο που ζει στην Αθήνα. Εργαζόταν επί 35 χρόνια στο υπεραστικό ΚΤΕΛ Άρτας. Ήταν πολύ εξυπηρετικός και αγαπητός από όλους. Η εξόδιος ακολουθία έγινε στην Άρτα στον ιερό ναό Αγίου Γεωργίου και ταφή του, ύστερα από επιθυμία του, στο Άγιο Μηνά Καλλονής Άρτας την 1 Φεβρουαρίου 2021. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που θα τον σκεπάσει και ο Θεός να τον αναπαύσει.
 - Στις 17/2/21 απεβίωσε στην Αθήνα ο Δημήτριος Γ. Λαμπράκης σε ηλικία 70 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη στο νεκροταφείο Ναζαίων Κεντρικού. Ο Δημήτρης Λαμπράκης είναι και αυτός μια ακόμη απώλεια για όλο το χωριό.
 - Στις 10/3/21 απεβίωσε στην Αθήνα η Ελευθερία Χ. Θεοδώρα σε ηλικία 81 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη σε νεκροταφείο της Αθήνας.
 - Στις 27/3/21 απεβίωσε στην Άρτα ο Χριστόδουλος Καλιακάτσος σε ηλικία 89 ετών. Κηδεύτηκε την επομένη στο νεκροταφείο Ναζαίων Κεντρικού. Ο Χριστόδουλος Καλιακάτσος ήταν κι αυτός αγωνιστής της οικογένειας.
- Ο ΑΡΑΧΘΟΣ εκφράζει τα ειλικρινή του συλλυπητήρια στους οικείους και συγγενείς των αειμνήστων συμπατριωτών μας.

Σωτήρης Κατσικογεώργος

Στις 24 Μαρτίου απεβίωσε στην Αθήνα, ο Γιάννης Οικονόμου του Περικλή, με καταγωγή από τους Ναζαίους, παλεύοντας ένα μήνα με τον κορωνοϊό. Η κηδεία του θα πραγματοποιηθεί στις 30 Μαρτίου 2021 και ώρα 12.00 στο κοιμητήριο της Πετρούπολης, αντί στεφάνων θα υπάρχει κουτί της ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

Ο Γιάννης γεννήθηκε στις 20 Αυγούστου 1945 στους Ναζαίους, όπου τελείωσε το Δημοτικό. Το 1958 γράφτηκε και σπούδασε στο τεχνικό Σχολείο στην Άρτα. Το 1970 τελείωσε πρακτικός μηχανικός. Εργάστηκε στην Χαλυβδοφύλλων και στη συνέχεια στην ΕΤΔΑΠ, όπου έφτασε μέχρι προϊστάμενος και πήρε σύνταξη από εκεί.

Η οικογένειά του προσπαθεί ακόμα να το συνειδητοποιήσει. Ήταν γεμάτος ζωή και με όρεξη να προσφέρει πολλά ακόμη. Με τη σύζυγό του Αρετή του γένους Γιανακοπούλου, απέκτησαν τρία παιδιά, τους Περικλή Οικονόμου, γεννημένος το 1976 παντρεμένος με τη Δήμητρα Κονή έχοντας δύο παιδιά, την Αρετή 12 ετών και τη Μαρία 7 ετών και τα δίδυμα Στάθη και Ηλία Οικονόμου γεννημένα το 1983. Ο Στάθης είναι ανύπαντρος και ο Ηλίας παντρεμένος με τη Γεωργία Δήμου. Ο Γιάννης ήταν ακούραστος και εργατικός μέχρι την τελευταία μέρα που αρρώστησε. Αγαπητός σε όλο τον κόσμο, βοηθούσε χωρίς δεύτερη σκέψη, όποιον την χρειαζόταν. Αυστηρός και σκληρός αλλά πάντα δίκαιος με όλους, χωρίς διακρίσεις. Φρόντιζε

να τακτοποιήσει όλα του τα παιδιά στο έπακρο και γέμισε χαρά από τα εγγόνια του. Τα οποία φρόντισε με περίσσια αγάπη.

Έφτιαξε την περιουσία του με τα ίδια του τα χέρια και με αυτήν φρόντισε τα παιδιά του. Ο Μαστρογιάννης ήταν γεννημένος τεχνίτης δεν υπήρχε δουλειά που να μην την ξέρι και να μην την κάνει και στα δικά του σπίτια. Σαν παιδί έφτιαχνε παιχνίδια από ξύλο, αυτοκινητάκια με ξύλινες ρόδες και ξύλινη τραμπάλα που διασκεδάσαμε δύο καλοκαίρια.

Ήταν για μένα ο στενός φίλος των παιδικών μου και εφηβικών μου χρόνων, εκείνα τα χρόνια της φτώχειας και της ανέχειας, αλλά μια πραγματική φίλια με περίσσια αγάπη από μικρούς και μεγάλους. Μνήμες μας τα παιχνίδια μας κοντά στα γιδοπρόβατα, το ψάρεμα στη Μπιάνκα στο Λαγκάδι, όπου μάθαμε και μπάνιο τα καλοκαιρινά μεσημέρια, όταν αφήναμε τα ζώα στο στάλο.

Καλό κατευόδιο στον Παράδεισο Γιάννη, ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάζει. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς να ζήσουν πολλά χρόνια να τον θυμούνται.

Γιώργος Β. Καλιακάτσος

Γιάννης Π. Οικονόμου

Βασιλική Δ. Ζώη

29.01.1932 – 04.01.2021

Ανάρτηση Λαμπρινής-Νινέττας Ζώη στο Facebook 11.01.2021

Δημήτρης Ζώης (στρατηγός)

Βάσω Ζώη

Στις 04.01.2021, την προηγούμενη Δευτέρα το μεσημέρι, οι επί της γης φτωχύνανε και οι εν τοις ουρανοίς ενεπλουτίστησαν! Απεδήμησεν εις Κύριον η Μητέρα μας Βασιλική Ζώη, Αλεξάνδρας και Δημητρίου Χουλιάρα. Μου κρατούσε το χέρι και Άγγελος επί της γης, πέταξε ανάλαφρα στον Ουρανό...

Την αποχαιρετίσαμε την επομένη 05.01.21, με την εξόδιο ακολουθία που επέτρεψαν οι συνθήκες της πανδημίας, στον Ιερό Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου του Κοιμητηρίου Παπάγου, και τα ακόλουθα: Πολυαγαπημένη Μαμά,

Λατρευτή Μανούλα, Γιορτάσαμε μαζί και φέτος τη γιορτή σου, μα δεν προλάβαμε τα γενέθλια σου...

Θα τα γιορτάσεις με τον αείμνηστο Πατέρα μας, τους αείμνηστους Γονείς σου, τους λοιπούς Συγγενείς, κάποιιοι από τους οποίους έφυγαν τόσο πρόωρα, και με τα τάγματα των Αγγέλων.

Πέταξες αυτή την ιδιαίτερη στιγμή του χρόνου, που όπως μας θύμιζε η φίλη **Μαριέτα Κουμαριανού**, «ο ουρανός ανοίγει και η γη τον συναντάνε... που το άκτιστο συνομιλεί με το κτιστό! Ευλογημένη ώρα...»

Και όπως είπε ο **Πατήρ Αντώνιος Καλλιέργης «Βρίσκεσαι από χθες στην Χώρα των Ζώντων»!**

Έπαψε η Μεγάλη σου καρδιά να λειτουργεί αλλά ο Πανάγαθος Θεός έχει στα χέρια Του την μοναδική Ψυχή σου! Είμαι σίγουρη ότι οι φτερούγες σου θα μας σκεπάζουν και θα μας προστατεύουν πάντα.

Οι συνθήκες της πανδημίας εμποδίζουν πολλούς Συγγενείς και Φίλους που ήθελαν να είναι εδώ να σε αποχαιρετίσουν, όμως είναι νοερώς όλοι παρόντες.

Και ήδη όσοι το έμαθαν μας γράφουν με αγάπη, συγκίνηση και ευγνωμοσύνη για Σένα.

Ο **Γιώργος Λιαροκάκης** από το Παρίσι, η **Αλεξάνδρα Κορμέντζα**, η **Εύα-Μαρία Βαλίλη** από τις Ηνωμένες Πολιτείες, η **Δανάη Χριστοφορίδου**, η **Ελισάβετ Μπακαγιάννη**.

Ναι, Μανούλα, είναι αδύνατον να σε ξεχάσει όποιος σε γνώρισε!

Υπήρξες μοναδικό παράδειγμα, έμπρακτου πλούτου ψυ-

χής, αγάπης, αλληλεγγύης, αλτρουισμού, καλοσύνης, αξιοπρέπειας, αξιοσύνης, ζωτικότητα, στωικότητα, υπομονής, σοφίας, δύναμης, αποτελεσματικότητας, υποχωρητικότητας, συγχωρητικότητας, συμπόνιας, απλοχερίας, ... όσα λόγια και να πούμε είναι λίγα για το μεγαλείο της ψυχής σου!

Αγαπούσες ιδιαίτερα το ωραίο, το μεγάλο και το αληθινό! Ξεχωριστή σου αγάπη η καλλιέργεια της γης! Ένας μοσχομυριστός πορτοκαλεώνας, ένας ολάνθιστος κήπος, και τρυφερή ήταν πάντα η συμπεριφορά σου προς τον κάθε άνθρωπο, όπως τα υπέροχα άνθη που καλλιεργούσες προς τέρψιν όλων, ακούραστη σε όλη σου τη ζωή.

Καλό ταξίδι, Μαμά!

Για μας είσαι πάντα ολοζώντανη στον νου και την καρδιά μας!

Πάντα μαζί μας και ας μας λείπεις τόσο πολύ!

Σε διαβεβαιώνουμε ότι αδιακόπως θα προσπαθούμε να σου μοιάσουμε!

Αιώνια η Μνήμη σου!

Επίσης σχόλια έκαναν οι: **Αλεξάνδρα Γ. Χουλιάρα, Δήμητρα Γ. Χουλιάρα, Δημήτρης Ν. Χουλιάρας, Ιωάννης Α. Χουλιάρας, Γεώργιος Νικόπουλος, Αλεξάνδρα Βαλίλη, Γεωργία Χ. Ζώη, Λένα Βαδιβούλη, Βασίλειος Βενέρης, Μαρίζα Μιχελάκου, Λίτσα Μιχελάκου, Αναστασία Μπέλμα, Νίνη Κατσιέρη-Ζήκα, Κική Κούτρα, Μαίρη Αλεξανδράκη, Ευγενία Κατούφα, Ειρήνη Κατσαμά, Άντα Πλέσσα, Ράνια Καλδή, Αμαλιάννα Δεδούση, Έλενα Τσολάκα, Νινέτα Καζαντζής.**

Δύο όμορφα κορίτσια

Μαθητικό ποίημα του αειμνήστου Ιερέα

των Λεπιανών Άρτης Μήτρου Παπά

(εξαδέλφου της αειμνήστης Βασιλικής Δ. Ζώη)

Ανάμεσα στά όμορφα τής Άρτας κοριτσάκια π' οχουν την ίδια φορεσιά μέ τά χελιδονάκια πού όλο πάνε καί γυρνοῦν σάν τά περιστεράκια ζευγαρωτά περίπατο τα όμορφα βραδάκια εἶναι και η Βασιλική του Δημητρίου Χουλιάρα εκείνου π' οχει κτήματα καί μαγαζιά καί κάρρα εἶναι καί του Θωμά του Ζέρβα η Μαρίτσα ψηλή καί λιγερόκορμη ζωγραφιστή κουκλίτσα. Αὐτές καθώς γεννήθηκαν ποτέ δέν ξεχωρίσαν από μικρές σάν πέρδικες ζευγαρωμένες ἦσαν. Καί τώρα πού μεγάλωσαν ἔχουν περίσσια χάρη μοιάζουν μέ ἥλιο του Μαγιοῦ μ' Αὐγούστου το φεγγάρι. Μέσα στήν Άρτα σάν γυρνοῦν εἰς τά στενά σοκάκια ἔχουν τήν ἴδια όμορφιά μ' ἄσπρα γαρυφαλάκια ἔχουν καινούργιες φορεσιές μοντέρνα παπουτσάκια καί φαίνονται τά πióμορφα της Άρτας κοριτσάκια. Αὐτές κοιτάζουν τά παιδιά αὐτές ζηλεύουν όλοι αὐτές εἶν όμορφότερες σε τοῦτ' ἐδώ τήν πόλη.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΑΡΑΧΘΟΥ

ΝΤΑΛΛΑΣ ΒΑΣ. ΧΡΗΣΤΟΣ.....	200,00€
ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΡ. ΗΛΙΑΣ	20,00€
ΜΠΟΜΠΟΛΗ-ΜΠΙΛΙΝΗ ΓΕΩΡΓ. ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ.....	50,00€
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ	20,00€
ΑΦΟΙ Ι. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ.....	100,00€
ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ.....	20,00€
ΣΚΑΛΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	25,00€
ΦΟΥΚΑ συζ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΝΤΙΓΟΝΗ.....	20,00€
ΜΑΡΗ ΘΕΟΦ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ.....	10,00€
ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ συζ. ΔΗΜ. ΘΕΟΦΑΝΙΑ	20,00€
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙΚ. ΙΩΑΝΝΗΣ.....	50,00€
ΚΑΜΠΡΗ ΑΛΕΞΙΑ-ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜΟΣ	10,00€
ΤΑΤΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑΣ.....	10,00€
ΑΡΑΠΗ ΣΩΤ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ (ΒΙΚΥ).....	100,00€
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΙΩΑΝΝΗΣ (ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ)	100,00€
ΦΟΥΚΑΣ ΧΡ. του ΛΑΖΑΡΟΥ.....	25,00€
ΤΡΙΑΝΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ του ΝΙΚ.....	20,00€
ΦΟΥΚΑ ΜΑΡΙΑ συζυγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.....	15,00€
ΠΑΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ	20,00€
ΣΥΝΟΛΟ	835,00€

Ευχαριστούμε τους συνδρομητές για τη βοήθειά τους και ελπίζουμε στη ευγενή συμβολή και των «εχόντων» συμπατριωτών μας!

Επαρχιακή οδός Νο 18 Στροφή Κωσταντέλλου

Εργασίες αποκατάστασης βατότητας του Δρόμου Κρυονέρι - Βαθύκαμπος... Χύθηκε πολύ μελάνι στον... Άραχθο για να πειστούν οι αρμόδιοι... για τα Αυτονόητα.

Κάλιο *αργά* παρά ποτέ!

Έρευνα και εκμετάλλευση λατομικών ορυκτών και άηδες διατάξεις Αμμοχαλικοληψία κλπ

συνέχεια από τη σελίδα 3

λαθροαπόληψης (αμμοληψίες από ποτάμια κ.α.) με ανεξέλεγκτες επιδράσεις στο περιβάλλον αλλά και την οικονομία της χώρας. Μάλιστα τα αδρανή που εξορύσσονται από τα ποτάμια εν συγκρίσει με αυτά που παράγονται από τα λατομεία είναι σαφώς κατώτερα ποιοτικά διότι είναι πολύμικτα με μεταβαλλόμενη πετρογραφική και χημική σύσταση, δεν αποτελούν σταθερή πηγή πρώτων υλών και δε δίνεται η δυνατότητα του ποιοτικού διαχωρισμού τους. δ. Οι αμμοληψίες σε περιοχές εκτός κοίτης δηλ. σε χωράφια η χερσόλιβαδα, εμπίπτουν στην λατομική νομοθεσία και συγκεκριμένα στον Ν 1428/1984(ΥΠ. ΟΙΚ. 1005148/7936/β0010). Δηλαδή δίπλα στην κοίτη είναι αδρανή ενώ μέσα σε αυτήν δεν είναι; Οι αμμοληψίες από περιβαλλοντικής πλευράς προκαλούν: • Την αποσταθεροποίηση της ποτάμιας ζώνης. • Την περιβαλλοντική υποβάθμιση των παρόχθιων περιοχών, η οποία ενδέχεται να επιφέρει σοβαρή υποβάθμιση του όλου οικοσυστήματος. •Την εξαφάνιση του παρόχθιου δάσους. • Την εξαφάνιση του αναπαραγωγικού πεδίου για τα ψάρια. • Τη μόλυνση των νερών διότι τα αιωρούμενα σωματίδια που μεταφέρονται με το νερό τελικά το μολύνουν ενώ η κάθιση αυτών των σωματιδίων στα βράγχια των ψαριών επιφέρει το θάνατό τους από ασφυξία. • Τη ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. • Τη μετατροπή ενός οικοσυστήματος σε χώρο ανεξέλεγκτης εναπόθεσης μπαζών, βοθρολυμάτων, ορυκτελαίων κλπ με αποτέλεσμα την πλήρη υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Επειδή λοιπόν σε μια χώρα με τεράστιο δημοσιοοικονομικό πρόβλημα, θα πρέπει κάποτε να θεσμοθετηθούν κανόνες που θα είναι σε όλους εκ των προτέρων γνωστοί και θα τηρούνται από όλους και επειδή οι αμμοληψίες αποτελούν αλόγιστες και χωρίς έλεγχο εξορύξεις αδρανών υλικών, οι οποίες δεν καταγράφονται, με αποτέλεσμα την απώλεια τεράστιων εσόδων από το κράτος, θα πρέπει να σταματήσουν. Πρόταση: Να οριστεί ότι απαγορεύεται ρητά η διενέργεια οποιασδήποτε αμμοληψίας και η εκμετάλλευση αμμοληψιών και αμμοχαλικοληψιών να εμπίπτουν στις διατάξεις του νέου νόμου περί αδρανών υλικών.

Σελίδες ποίησης & λογοτεχνίας

ΘΕΛΩ... ΗΘΕΛΑΙ...

Θέλω να γράψω όπως παλιά, για Βλάχους, για λημέρια για βρύσες, για αστροφεγγιές, για λαμπερά αστέρια **για τα κοπάδια στα βουνά, για στάνες για φλογέρες** για όλα αυτά που έζησα, τόσες ωραίες μέρες **να βλέπω πεντακάθαρα, Αυγερινό και Πούλια** καλλιεργήσιμες πλαγιές, χωράφια και πεζούλια. *****

Θέλω να πάω πίσω εκεί, ν' ακούω τα αηδόνια τριζόνια τόσους τζιτζικες, στα παιδικά μου χρόνια **να βλέπω δίπλα να περνούν, μερόνυχτα κοπάδια** ν' ακούω τα λυκόσκυλα, μέσ' στα πυκνά σκοτάδια. Τα καλοκαίρια στα βουνά, στους κάμπους τους χειμώνες **χιλιάδες γιδοπρόβατα, για λίγο στρούγκες μόνες!** *****

Θέλω να πάω πάλι εκεί, για λίγο εκεί να ζήσω στους δρόμους τους χωμάτινους εκεί να περπατήσω **ακόμα και ξυπόλυτος, στα παιδικά μου χρόνια στα παγωμένα τα νερά, στο τσιγάφι ή στα χιόνια** στους δρόμους που ανέβαινα, με φίλους τα πουρνάρια με τα φυλίκια δίπλα μου, πατώντας σε χορτάρια με κουμαριές και με ιτιές, μέσα στην αγκαλιά τους που ζούσα σαν αγριόπουλο, εις την ζεστή φωλιά τους. *****

Θέλω να ζήσω λίγο εκεί, στα στάρια στα τριφύλλια **να με φιλάνε οι μυρτιές, με τα ωραία χείλια** γύρω παντού το πράσινο, αηδόνια και λουλούδια τα καλαμπόκια όρθια, να λεν' κι' αυτά τραγούδια **οι βρύσες να μαλώνουνε, δίπλα τους να περάσω** να με κεράσουν θέλανε κι' όχι να τις κεράσω. *****

Θέλω να πάω πάλι εκεί, στο αναμμένο τζάκι **να λέει η γιαγιά μου κι' ο παππούς, ο βασιλιάς και οι δράκοι** ν' ακούω τα βελάσματα, δίπλα μας απ' τα γίδια **να βλέπω τα Χριστούγεννα, με φυσικά στολίδια τα έλατα** χορεύοντας με χιόνια φορτωμένα τόσα στολίδια εκεί ψηλά, τ' αστέρια στολισμένα. *****

Θέλω να βρω την δύναμη, πολλά να ξαναφτιάξω τον παιδικό μου πύραυλο, ξανά να τον πετάξω **το τοξωτό γιοφύρι μου, που ήταν κάποια μέτρα για κάποια χρόνια όρθιο, φτιαγμένο από πέτρα** που πέρναγαν απάνω του, γελάδες και κατσίκια αυτά τρέχαν' απέναντι, να φάνε κάποια ρείκια. *****

Θέλω να παίξω εκεί ξανά, με σβάρνα ή με σκλέντζα τι γεύση απερίγραπτη που σου χαρίζει η πρέντζα!

τι βούτυρο, τι φυσικό, κερνάει η μπουτινέλλα! ν' ακούω τις κατσίκες μου και να μου λένε έλα θέλω να ζήσω όλα αυτά, για λίγο εκεί μονάχα **θα έδινα τα πάντα μου, τα πάντα όσα και να 'χα.** *****

Το λουξ ακόμα θα'θελα, να πάρω ή το μαντζάρι θα τά'θελα να πήγαινα, για καν'α φρέσκο ψάρι στις γύρες ή στα ρέματα, για ψάρια ποταμίσια τη μέρα θα'χα δίπλα μου, μαντζάρια καλαμίσια τη νύκτα όμως κάποιον λουξ, τα ψάρια να θαμπώνει και το καμάκι δίπλα μου, αυτά να καμακώνει. *****

Θα το'θελα πάλι ξανά, γελάδα να βοσκήσω στου κάμπου τα δρομάκια του, μαζί να περπατήσω **να φάει η Παρδάλω μου, χόρτα να τη χορτάσω** εκεί στις άκρες χωραφιών, εκεί να την περάσω κι' αφοῦ θα μπει στον σταύλο της, ήρεμη, χορτασμένη να πάω στην πλατεία μας, για όσο χρόνο μένει για σκλέντζες, για ποδόσφαιρο, για τόσα εκεί παιγνίδια. **Αλήθεια πόσα κάναμε, δεν παίζαμε απ' τα ίδια!.** *****

Θέλω να γράψω όλα αυτά, ατέλειωτες σελίδες **γι' αυτά που συ δεν έζησες και που ποτέ δεν είδες** αυτά που τόσο έζησα, ποτάμια τόσες βρύσες τις ρεματιές, τις λαγκαδιές, τ' αηδόνια τόσες κίσσες. **Δεν φταις εσύ, σε έφερα κι' ήλθες μαζί με μένα** να ζήσουμε στις πόλεις μας, τάχα πολιτισμένα. *****

Για όλα αυτά που έχασα, εγώ είμαι μονάχα **μοναδικός υπεύθυνος, δεν φταίνει οι άλλοι τάχα** όταν εκεί τα άφησα και ήλθα εις την πόλη **ένας από τους Έλληνες, σχεδόν τα ίδια όλοι** φύγαμε απ' τα χωράφια μας, φύγαμε απ' την φύση και ζούμε τάχα πιο καλά, μα ζούμε παρά φύσει. **Μόνο όταν γυρίσουμε, πίσω πενήντα χρόνια** θα δούμε πάλι αετούς, θ' ακούσουμε αηδόνια. *****

Θα ήθελα όλα αυτά, τον χρόνο να γυρίσω **μα το ποτάμι πάει μπροστά και δεν γυρίζει πίσω** όλοι πολλά θα θέλαμε, απ' την αρχή και πάλι να περπατάμε στις κορφές, με όρθιο το κεφάλι **θέλω στην κορυφογραμμή πολύ να περπατήσω** κι' όλα αυτά που έζησα, εκεί να ξαναζήσω! Μπορούμε εκεί στις κορυφές, τα όνειρα να βρούμε **ώσπου με τα αστέρια μας, να σφίχταγκαλιαστούμε!**

Αριστοτέλης Μπαρτζώκας

Οι φίλοι και οι αναγνώστες της εφημερίδας, παρακαλούνται να καταθέτουν τη συνδρομή τους και την οικονομική τους ενίσχυση προς τον σύλλογο, στους παρακάτω τραπεζικούς λογαριασμούς:

• **ETE:** GR73 0110 0860 0000 0866 0335 632

• **ALPHA:** GR9001403610361002101066111

• **EUROBANK:** GR95 0260 0190 0005 3010 1291505 • **ΠΕΙΡΑΙΩΣ:** GR23 0172 1930 0051 9305 3897 607

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ:

Οι συνδρομές να καταβάλλονται μόνο μέσω τραπεζών και όχι μέσω ταχυδρομείου διότι δεν είναι εφικτή η είσπραξή τους για τυπικούς λόγους

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Επιπλορά

**ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΑΓΚΕΛΑ
ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ**

ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΚΑΤΩ ΑΘΑΜΑΝΙΟ

ΤΗΛ. 26810 78134 - 6937090542

artagoal.gr

Θοδωρής Χρ. Σπύρου
Τ. 6942 650996
info@artagoal.gr

σκοράρει στην ενημέρωσή...
και σας διαφημίζει!!!

Eco Lift
ΑΦΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ο.Ε.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ & ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΩΝ

ΡΟΔΟΥ 158 ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ - ΤΗΛ.: 2105065777 - ΚΙΝ.: 6947585604
www.ecolift.gr, info@ecolift.gr

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΤΥΡΙΑ «ΖΕΥΚΗ»

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΓΓ. ΟΠΡΟΒΕΙΟ ΓΑΛΛ. ΤΥΡΙΟΥ

ΠΕΚΟΡΙΝΟ

Εκτρέφουμε, Συλλέγουμε και Παρασκευάζουμε τα «Εκλεκτά» προϊόντα ΖΕΥΚΙ

Αιμάρα 40% min - Υγρασία 38% max - Συντηρείται στους +2c

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΓΙΩΡΓΟΥ Β. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΥ

Απόσπασμα από το βιβλίο του πατριώτη μας **Γιώργου Β. Καλιακάτσου**, Συνταξιούχου Γεωπόνου, και πρώην μέλος του ΔΣ του Αράχθου

- Τα σχολικά μου χρόνια ήταν τα καθοριστικά για την υπόλοιπη ζωή μου, στην διαμόρφωση του χαρακτήρα αλλά και στο τι ήθελα να κάνω στη ζωή μου. Φυσικά τα περισσότερα ήταν όνειρα που δεν πραγματοποιήθηκαν, λόγω των δύσκολων καταστάσεων, της φτώχειας και των ατυχιών μου (ασθένειες). Τα πέντε πρώτα χρόνια είχα δάσκαλο τον συγχωριανό μου Νίκο Ρακόπουλο από τα Αντριά. Ήταν δύσκολος δάσκαλος, δεν ήταν κακός σαν άνθρωπος, αλλά η μέθοδος διδασκαλίας εκείνα τα χρόνια ήταν λανθασμένη, μια μέθοδος που ήταν αποδεκτή και από τους ίδιους τους γονείς, για να μην πω, ότι ήταν επικροτούμενη και επιβαλλόμενη από κάποιους γονείς τα παιδιά να τα συμμορφώνουν οι δάσκαλοι με το ξύλο, (το ξύλο βγήκε από τον παράδεισο λέγανε).

Ο δικός μου δάσκαλος είχε τρεις τρόπους συμμόρφωσης, 1) Το ξύλο με βίτσεις από τα φυλλίκια που μας έστελνε να τις κόβουμε και να τις φτιάχνουμε μόνοι μας. 2) Με γερά και τυφλά χαστούκια. 3)Και με το κομπολόι του.

Το κομπολόι του δεν κρατούσε και πολύ γιατί πάντα με το χτύπημα κοβόταν το σχοινί και σκορπίζονταν οι χάντρες κάτω από τα θρανία και όταν σκύβαμε να τις μαζέψουμε κάθε φορά πετάγαμε και από δυο –τρεις στο υπόγειο από τις τρύπες των ρόζων στο πάτωμα. Δεν ήξερες μάθημα έπεφτε ξύλο,μίλαγες ξύλο, λάθη στην ορθογραφία και ξύλο και γράψιμο για την άλλη ημέρα εκατό φορές.

Ήταν μονοθέσιο σχολείο και από αυτό και μόνο είχε αρκετές δυσκολίες, αλλά και η ολοήμερη διδασκαλία σε πάνω από 40 παιδιά, ηλικίας από επτά έως δώδεκα χρόνων, ήταν πολλές φορές δικαιολογημένη η αγανάκτησή του, όχι όμως και ο τρόπος εκπαίδευσής και μεταχείρισής των μαθητών. Η γνώμη μου για αυτόν ήταν ότι ήταν νευρικός, και οι ελευθερίες που του έδινε το σύστημα αλλά και οι ίδιοι οι γονείς καθόρισαν και αυτή τη συμπεριφορά του.

Μερική άποψη των Ναζαίων και πάνω δεξιά τα χιονισμένα Τζουμέρκα

Κάποτε όμως που χτύπησε με χαστούκι τον Γιάννη Δ. Λαμπράκη και του δημιούργησε πρόβλημα στο αυτί του, με αποτέλεσμα να του γίνουν αυστηρές παρατηρήσεις από τον γονιό, τον επιθεωρητή, και τον αστυνόμο που κάλεσε ο πατέρας, σταμάτησε να χτυπά και ήταν πιο προσεκτικός στις τιμωρίες του. Όταν ήμουν στην έκτη Δημοτικού πήρε μετάθεση για την Αθήνα, όπου ζούσε και η οικογένειά του. Τον συνάντησα πολλές φορές στο πανηγύρι, που έκανε ο Άραχθος, ο σύλλογος του χωριού στην Αθήνα. Ήταν ήδη συνταξιούχος και μια φορά τον ρώτησα, αν μετάνιωσε για τις μεθόδους που μας δίδασκε και το ξύλο που μας έριχνε. Η απάντησή του πιστεύω ήταν ειλικρινής, αλλά και με ευχαρίστησε.

«Αν μπορούσα να γύριζα το χρόνο πίσω θα ήμουν πολύ διαφορετικός, έχω μετανιώσει για πολλά πράγματα, αν και τα τελευταία χρόνια στο σχολείο άλλαξα αρκετά.»

Εγώ προσωπικά τον συμπαθούσα για το λόγο ότι έσωσε τον πατέρα μου στα χρόνια του εμφυλίου από βέβαιη εκτέλεση από το ΕΑΜ, γιατί ο δάσκαλος ήταν στέλεχος και μεσολάβησε να τον ελευθερώσουν. Ο πατέρας μου πάντα του το χρώσταγε και συχνά τον καλούσε σπίτι για φαγητό και για κρασί. Θυμάμαι ένα βράδυ που είχε έρθει για φαγητό είχε πιεί αρκετό κρασί και τον έπιασε κολικός του νεφρού και κοιμήθηκε σπίτι μας και την άλλη ημέρα δεν κάναμε σχολείο.

Αυτή ήταν η δεύτερη φορά που γλίτωσε από την εκτέλεση ο πατέρας μου Ήταν υποστηρικτής του Ν. Ζέρβα, αλλά και υπήρξε και πρόεδρος του χωριού για ένα μικρό διάστημα και τον έπιασαν οι ΕΑΜΙΤΕΣ μαζί με τον ξάδερφο της μάνας μου τον Ν. Καμπρή και τους υποχρέωσαν να ανοίξουν τον λάκκο τους. Ο

Φωτογραφία1956:από το αρχείο του Γιώργου Κ.Γ.Καλιακάτσου

Δάσκαλος Νίκος Ρακόπουλος. Όρθια αγόρια από δεξιά 1) Χρήστος Κωνσταντάκης 2) Γιώργος Β.Δ. Καλιακάτσος 3) Τάκης Κ. Λαμπράκης 4) Γιάννης Π. Οικονόμου 5) Δημήτρης Κ. Καλιακάτσου 6) Νίκος Γ. Κωνσταντάκης 7) Κώστας Β.Γ. Καλιακάτσος 8) Κώστας Γ. Διαμάντης 9) Χρήστος Δ. Απ. Καλιακάτσος. Όρθια κορίτσια από δεξιά. 1) Ευαγγελία Χ.ΑΠ. Καλιακάτσου 2) Γεωργία Δ. Απ. Καλιακάτσου 3) Σία Κ. Λαμπράκη 4) Φρόσω Π. Ζαχαρή 5) Ελευθερία Χρ. Καλιακάτσου 6) Κούλα Δ. Λαμπράκη7) Πίτσα Π. Διαμάντη 8) Ελένη Γ. Ευ. Καλιακάτσου 9) Γεωργία Χρ.Καλιακάτσου (ρουπακιά). Καθιστά αγόρια από δεξιά. 1) Γιάννης Δ. Λαμπράκης 2) Λάκης Χρ. Θεodώρας 3) Γιώργος Κ. Καλιακάτσος 4) Νίκος Β. Δ. Καλιακάτσος 5) Γιάννης Κ. Σπύρου 6) Γιώργος Αλ. Καλιακάτσος 7) Χρήστος Περ. Οικονόμου 8) Γιώργος Αθ. Λαμπράκης. Πρώτη σειρά καθιστά κορίτσια, από δεξιά. 1) Ντίνα Αλ. Καλιακάτσου 2) Ντίνα Ζ. Λαμπράκη 3) Κούλα Τασ. Χουλιάρα 4) Μαρία Αλ. Ευ. Καλιακάτσου 5) Σία Π. Λαμπράκη 6) ; 7)Λούλα Γ. Λαμπράκη 8) Σταυρούλα Β.Γ. Καλιακάτσου . Δεύτερη σειρά καθιστά κορίτσια από δεξιά. 1) Σία Δ. Λαμπράκη 2) Ελευθερία Θ. Παπά 3) Τούλα Ν. Ι. Καλιακάτσου 4) Κωσταντίνα Β.Γ. Καλιακάτσου 5) Σπυριδούλα Π. Διαμάντη

πατέρας μου είπε στον ξάδερφο, εγώ με την πρώτη ευκαιρία θα την κοπανίσω εάν θέλεις με ακολουθείς και πράγματι μόλις ο φύλακας γύρισε το κεφάλι του και προσπαθούσε με το τσακμάκι του να ανάψει το τσιγάρο του, παράτησε το φτυάρι και την κοπάνησε.

Τον αντιλήφτηκε ο φύλακας, αλλά ευτυχώς ήταν κοντά το δάσος και οι μπαταρίες που έριξε πήγαν στον αέρα. Δυστυχώς τον Καμπρή τον σκότωσαν και τον έθαψαν σε εκείνο τον λάκκο.

Στην έκτη δημοτικού ήλθε για δάσκαλος και για μια χρονιά μόνο, ο Χρήστος Γκότζιας από το Θεσπρωτικό ήταν η άλλη όψη της εκπαίδευσης, ήρεμος, μεθοδικός με πειστικό και επιβλητικό ύφος. Δεν σήκωσε ποτέ χέρι να κτυπήσει μαθητή, με τον τρόπο του και τα κατάλληλα λόγια σε έπειθε, τον σεβόμαστε και δεν τον φοβόμαστε. Στην έκτη είμαστε τρία αγόρια και πέντε κορίτσια, εγώ, ο Λάκης χρ. Θεodώρα, ο Χρήστος Γ. Κωσταντάκη, η Ελευθερία Θ. Παπά, η Σία Δ. Λαμπράκη, η Σία Γ. Διαμάντη, και η Γεωργία Αθ. Καλιακάτσου, με την Ελένη Χ . Σπύρου από τη Ρουπακιά.

Μετά τον πρώτο μήνα, επειδή εγώ και ο Λάκης είχαμε δηλώσει ότι θα δώσουμε εξετάσεις στο Γυμνάσιο μας έκανε ξεχωριστά μάθημα και εξέταση και μας έβαζε περισσότερες ασκήσεις, ενώ οι άλλοι μαζί με τους μαθητές της πέμπτης προχωρούσαν με αργό ρυθμό. Αυτή τη χρονιά έμαθα μαθηματικά, έκθεση, και τρόπο να διαβάζω. Του χρωστώ πολλά και δεν τον ξεχνώ.

- Όλα τα χρόνια του δημοτικού παίρναμε για μεσημεριανό στο σχολείο γάλα. Το ετοίμαζαν τα παιδιά της έκτης με σκόνη γάλακτος σε ένα χαλκωματένιο καζάνι καλαϊσμένο και τις περισσότερες φορές το γάλα τσίγκωνε, επειδή η σκόνη δεν διαλυόταν εάν την διέλυαν σε καυτό νερό, πάντως το τρώγαμε, όπως και να ήταν. Επίσης μας έδιναν και ένα τρίγωνο τυρί κίτρινο και το τρώγαμε με ψωμί καλαμποκίσιο από το σπίτι.

Τυχεροί όσοι είχαν πολλά σιτάρια και τρώγανε σιταρένιο, οι υπόλοιποι τους ζηλεύαμε και τους καλοτυχιζαμε. Όταν παντρεύτηκε η Αγαθή, είμαστε και μείς τυχεροί. Κάθε απόγευμα μας έφτιαχνε από μια φέτα με καθαίο (σιταρένιο) ψωμί, με φρέσκο βούτυρο και ζάχαρη. Εάν έλειπε η Αγαθή, τότε η Πανάγιο η συμπεθέρα, μας ετοίμαζε τη φέτα. ο θεός να αναπαύσει την ψυχή της, ήταν πάντα πολύ καλή μαζί μας.

Φυσικά το γάλα και το τυρί ήταν η βοήθεια της ΟΥΝΤΡΑ.Έτσι, όταν ήμουν στην έκτη εγώ με τον Μακαρίτη το Λάκη όταν τελειώναμε το μάθημα, φτιάχναμε το γάλα και κόβαμε και το τυρί. Πυρώναμε και την καλαμποκίσια πυρομάδα και έλιωνε επάνω το τυρί και ήταν πολύ νόστιμο. Περιττό να σας πω, όταν κάποιο κομμάτι ήταν λίγο πιο μεγάλο το μικραίναμε και το περισσευμα το τρώγαμε, τα τυχερά του επαγγέλματος.

Το σχολείο ήταν πρωί και απόγευμα. Τα μεσημέρια παίζαμε κρυφτό, μακριά γαϊδούρα η διαβάζαμε, γιατί όταν το απόγευμα είχαμε γεωγραφία, ιστορία η θρησκευτικά, που να προλάβουμε το βράδυ να τα μάθουμε, με το φώς από τη φέξη (λά-

μπα χωρίς γυαλί και με λιγοστό φως), ή της λάμπας πετρελαίου και μάλιστα, όταν έπρεπε να διαβάζουμε τέσσερα αδέρφια συγχρόνως και το χειμώνα να τουρτουρίζεις από το κρύο.

Οι πιο χαρούμενες μέρες μας στο σχολείο ήταν εκείνες των εκδρομών. Σε τρία σημεία γίνονταν οι εκδρομές. Στο Σταυροδρόμι (το σημείο απέναντι από τα Αντριά, εκεί που συναντιόντουσαν οι δύο δρόμοι από Ναζαίους προς Φτέρη και από Βαθύκαμπο προς Λαγκάδια. Εκεί κοντά υπήρχε ένα αρκετά μεγάλο πλάτωμα και ένας μεγάλος δένδρος, (πλατύφυλλη βελανιδιά), ήταν το δένδρο του Ν.Βλάχα και εκεί πηγαίναμε μετά από συνεννόηση και τα τρία Σχολεία, Ναζαίων με τον Ν. Ρακόπουλο, της Φτέρης με τον Χ. Κομζιά και του Βαθύκαμπου με τον νονό μου τον Κ. Σιαφαρίκα.

Αυτή η εκδρομή ήταν και η πιο ωφέλιμη και ψυχαγωγική, γιατί ήταν και η καλύτερη ευκαιρία να γνωρίσουμε τους συνομήλικους του χωριού από τις άλλες συνοικίες. Για τον νονό μου δεν έχω κάτι καλό να του θυμηθώ, παρά τα καλάθια σταφύλια και σύκα που του πήγαινα από τους Ναζαίους στο σπίτι του, το μοναδικό δώρο που πήρα ποτέ, ήταν λίγες καραμέλες.

Το δεύτερο σημείο ήταν στο ενδιάμεσο μεταξύ Ναζαίων και Ροπακιάς, ένα μεγάλο πλάτωμα που είχαν κόψει και αποψιλώσει τα ρείκια, τις κουμαριές, και τα δένδρα και το έσπερναν. Σήμερα χρησιμοποιείται σαν γήπεδο από τα παιδιά των Ναζαίων. Εκεί παίζαμε κρυφτό, την μακριά γαϊδούρα τα αγόρια, τη σκλέντζα –σκληντζάρι και τη γουρούνα (το σημερινό hockey), τα δε κορίτσια συνήθως το «περνά –περνά η μέλισσα».

Το άλλο σημείο και το πιο συχνό ήταν ψηλά στη ράχη όπου υπήρχε και εκεί ένα καθαρό πλάτωμα Από εκεί έβλεπες τα πάντα που υπήρχαν ανάμεσα από τα

Τζουμέρκα, το ξεροβούνι, τη Χελώνα και προς τα νότια μέχρι το λόφο της Άρτας. Όλα τα γύρω χωριά, που δεν φαίνονταν από την πλατεία και τα σπίτια μας, αρχίζοντας από βορειοδυτικά, την Πλατανούσα τη Δαφνωτή, τη Ρωμανού, τα Κουκούλια, τη Ράμια, την Κυψέλη (Χόσεψη) και τέλος την Καλονή (Μπουλιάνα) και λόγω της καθαρής ατμόσφαιρας, φάνταζαν μπροστά μας μια υπέροχη εικόνα.

Δεν χόρταινε το μάτι σου να κοιτάξεις και να θαυμάζεις τον άραχθο σαν φίδι να κατεβαίνει, από την άκρη του Κρουονεριού μέχρι κάτω από την στροφή στο Τραπεζάκι και τα Πιστιανά. Εκεί στην άκρη από αυτό το πλάτωμα υπάρχει και ένα μεγάλο λιθάρι, γι'αυτό και το σημείο πήρε το όνομά του. Στο λιθάρι αυτό ανακάλυψα πριν λίγα χρόνια, όταν πήγα να κυνηγήσω φάσεις, μαζί με τον Θεodωρή του Κώστα του ανιψιού μου, ότι ο πατέρας μου, είχε σκαλίσει το όνομά του, τον Δεκέμβριο του 1912, ήταν τότε 16 χρονών.

Πιο πέρα ανατολικά έκανε ένα πλάτωμα ο λόφος και στην άκρη του δρόμου που έρχονταν από τον κέδρο και ανέβαινε στον λόφο και κατέληγε στην πλατεία, ήταν ο πιο κοντινός δρόμος που ένωνε την Μπουλιάνα (Καλονή) με τους Ναζαίους, πριν γίνει ο αυτοκινητόδρομος. Εκεί είχε φτιάξει την καλύβα του για την οικογένεια του και το μαντρί για τα γιδοπρόβατα ο βοσκός Πλακιάς από τα Θεodώριανα.

Έρχονταν για να ξεχειμωνιάσουν χρησιμοποιώντας τα χωράφια του Γιάννη Καλιακάτσου και του Θωμά Καλιακάτσου στο παλαιοχώρι, καθώς και όλη τη ράχη, από όπου έκοβαν κουμαριές, φυλλίκια και πουρνάρια για τροφή των ζώων, που τα κρέμαγαν στους φράχτες από τα μαντριά και έτρωγαν τα βράδια ή όταν οι βοσκές ήταν σκεπασμένες από χιόνια.

Για μας ήταν κάτι πρωτόγνωρο που βλέπαμε τόσο μεγάλο κοπάδι, αλλά και τον τρόπο ζωής των μετακινούμενων νομάδων. Είχαν και δύο παιδιά το Στράτο και ένα μικρότερο κορίτσι που δεν θυμάμαι το όνομά της. Με τον Στράτο είμαστε όμοιοι και ήρθε στην τάξη μου. Φυσικά ήταν αδύνατος μαθητής και λόγω των δύσκολων συνθηκών της νομαδικής ζωής, αλλά και της διανομής του στην καλύβα κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Επειδή τον συμπονούσα τον βοηθούσα στα μαθήματα , αλλά και το κατά δύναμη στη διατροφή. Ήρθαν τρεις χειμώνες και μετά δεν ξανάρθαν. Δεν θυμάμαι το λόγο, ίσως επειδή είχε γίνει μεγάλη υπερβόσκηση στα κτήματα.

Το Στράτο το συνάντησα ξανά το καλοκαίρι του 1963 στην πρώτη λυκείου, βρεθήκαμε να εργαζόμαστε μαζί στο μηχανικό αλευρόμυλο, που ήταν δίπλα στο Α΄ γυμνάσιο της Άρτας, σαν εργάτες. Εκεί δούλεψε η Ντίνα Αναγνωστάκη (Μάνου) στο λογιστήριο και φρόντισε να δουλέψω για δυο μήνες με 20 δραχμές την ημέρα. Βέβαια χάρηκα πολύ που ξανασυνάντησα το Στράτο, η οικογένειά του είχε μετακομίσει στην Άρτα.

☞ συνέχεια σε επόμενο φύλλο